

Bomenbeleidsplan 2013-2023

Baarn

Eelerwoude

kleurt het landelijk gebied

Bomenbeleidsplan 2013-2023

Baarn

Definitief

Opdrachtgever
Gemeente Baarn

Opdrachtnemer
Eelerwoude
Brink 4a
7981 BZ Diever
T 0521 32 44 00
F 0521 32 44 01
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:
Projectnummer: P3677.13
Datum: 5-12-2012
Projectleider: L. Feiken
Opgesteld: D. Welink
Gecontroleerd: E. Stevens

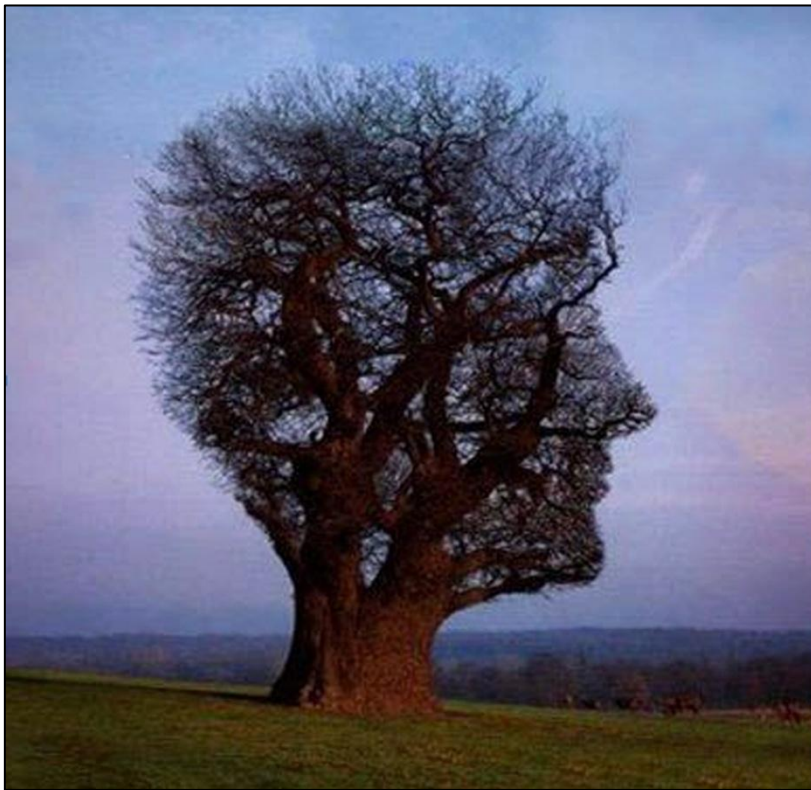
© Eelerwoude 2012, niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder schriftelijke toestemming van Eelerwoude bv.
De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig afdrucken

INHOUD

1	HANDVATTEN VOOR KEUZES BIJ BEHEER EN VERGUNNINGVERLENING	7
2	VISIE EN AMBITIE: BOMEN EN BOMENSTRUCTUUR BEHOUDEN EN VERSTERKEN	9
2.1	Visie: Bomen zijn waardevol visitekaartje en functioneel	9
2.2	Ambitie: Groene karakter behouden op lange termijn	10
2.3	Huidige situatie: Goede kwaliteit en enkele aandachtspunten	11
2.4	Doelstelling 2023	11
3	BOMENSTRUCTUUR	13
3.1	Elementen van de bomenstructuur – gewenste situatie	13
3.2	Behoud en versterken van de bomenstructuur	15
4	BEHEER EN ONDERHOUD	16
4.1	Gemeentelijke bomen	16
4.1.1	Bomenbeheerplan: planmatig beheer en onderhoud	
4.1.2	Regelmatige controle: onveilige situaties voorkomen	
4.1.3	Onveilige situaties verhelpen	
4.1.4	Zieke bomen en plaagbestrijding	
4.2	Bomen van derden	19
5	PLANVORMING, ONTWERP EN INRICHTING	21
5.1	Randvoorwaarden planvorming (gemeente)	21
5.2	Randvoorwaarden bij fysieke inrichting en beheer	23
5.3	Randvoorwaarden voor andere eigenaren	24
6	KAPPEN VAN BOMEN	25
6.1	Gronden voor vergunning	25
6.2	Herplant- en instandhoudingsplicht	26
6.3	Vergunningvrij	27
7	COMMUNICATIE – INTERN EN EXTERN	29
7.1	Interne communicatie	29
7.1.1	Regelmatig overleg tussen ontwerp/inrichting en beheer	
7.1.2	Snelle reactie	

7.2	Externe communicatie	29
7.2.1	Draagvlak vergroten	
7.2.2	Betrekken bij ontwikkeling en beheer	
7.2.3	Meldingenprocedure	
7.2.4	Communicatie met uitvoerders	
8	INSTRUMENTEN	31
8.1	Planologische bescherming.....	31
8.2	Bomenparagraaf: B&W maakt afweging	31
8.3	Omgevingsvergunning onderdeel kappen.....	31
8.4	Schade verhalen.....	33
8.5	Herplantfonds.....	33
8.6	Handhaving.....	33
9	UITWERKING BELEID IN DRIE PROBLEEMGEVALLEN	35
9.1	Populieren Drakenburgerweg, De Geerenweg en Bestevaerweg.....	35
9.2	Wortelopdruk in de Dalweg en professorenbuurt	36
9.3	Uniforme en hoge leeftijd bomen Hoog Baarn	38
	INTERNE ORGANISATIE EN VERVOLGACTIES	40
10.1	Regelmatig overleg en integrale plannen	40
10.2	Inhoudelijk deskundige	40
10.3	Monitoring en evaluatie.....	40
10.4	Handhaving.....	40
10.5	Financiering	41
10.5.1	Budget	
10.5.2	Herplantfonds	
10.6	Beleidsuitgangspunten	41
10.7	Vervolgacties	42

BIJLAGE 1	BOMENSTRUCTUUR
BIJLAGE 2	BIJZONDERE EN HERDENKINGSBOMEN – ANNO 2012
BIJLAGE 3	TIEN GEBODEN VOOR BOUW BIJ BOMEN
BIJLAGE 4	AFWEGINGSKADER
BIJLAGE 5	OPLOSSINGEN VOOR INRICHTING
BIJLAGE 6	TOELICHTING GEDRAGSCODE FLORA- EN FAUNAWET
BIJLAGE 7	OVERZICHT VTA-GEKEURDE BOMEN
BIJLAGE 8	RELEVANTE ARTIKELEN HUIDIGE APV

Een boom heeft vele gezichten

1

HANDVATTEN VOOR KEUZES BIJ BEHEER EN VERGUNNINGVERLENING

In de gemeente Baarn zijn bomen beeld- en karakterbepalend. Dit groene karakter wordt gekoesterd. De kwaliteit van het bomen bestand is op dit moment goed. Maar de wijze waarop deze kwaliteit het beste kan worden behouden, ligt nergens vast. Beheervragen en ontwikkelingen rondom bomen worden ad hoc opgelost, op basis van de expertise van de sectie groenbeheer. Om het beheer en behoud daadwerkelijk te borgen en in de gehele gemeentelijke organisatie te implementeren, is voorliggend Bomenbeleidsplan opgesteld. Als vervolg hierop zal onder andere een bomenbeheerplan opgesteld worden. De kern van het beleid is: vroegtijdig de belangen van bomen meewegen en bomen duurzaam de ruimte geven.

Gezamenlijk vertrekpunt voor gemeentelijke bomen

Voorliggend Bomenbeleidsplan beschrijft als eerste de visie van de gemeente Baarn op bomen en de ambitie die zij wil bereiken. Het geeft vervolgens handvatten en randvoorwaarden voor een systematische en planmatige omgang met de bomen in het dagelijkse beheer, bij de (her)inrichting van terreinen, het behandelen van kapaanvragen en het omgaan met boom-gerelateerde problemen. Enkele specifieke opgaven voor de komende jaren worden toegelicht.

Het beleidsplan heeft betrekking op alle bomen in de bebouwde kom. Het accent ligt daarbij op de bomen die de gemeente in eigendom heeft. Het beleidsplan vormt een gezamenlijk vertrekpunt voor alle gemeentelijke werkvelden die bij de bomen van Baarn betrokken zijn, in de richting van de ambitie: een gemeente vol met vitale bomen, die tot volledige wasdom kunnen komen.

Bomen van derden

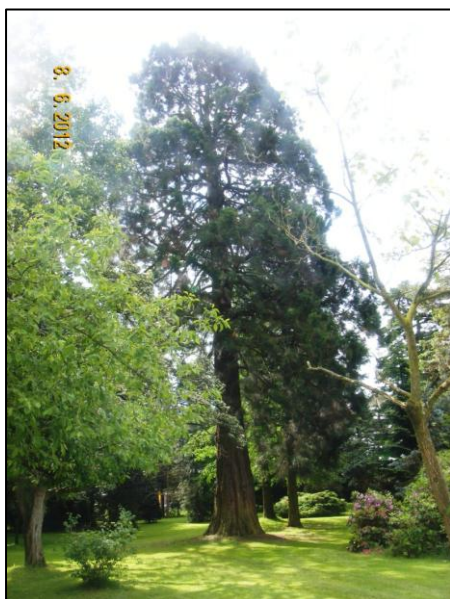
Veel inwoners voelen zich nauw betrokken bij de bomen in de gemeente. Het groene karakter van de gemeente Baarn wordt daarnaast voor een belangrijk deel ook gevormd door bomen die niet in eigendom zijn bij de gemeente, maar bij derden. Behalve bomen van particulieren zijn dit ook bomen van bijvoorbeeld de provincie, Prorail en Rijkswaterstaat. Het Beleidsplan maakt ook voor de inwoners helder welke ambities de gemeente heeft en welke regels gelden voor de omgang met bomen, zowel voor de gemeente als voor 'derden'. Het bosgebied dat aan de bebouwde kom grenst, valt buiten dit plan.

Bijpassende instrumenten

Om voorliggend beleidsplan ook te kunnen uitvoeren, heeft de gemeente een aantal instrumenten tot haar beschikking. In dit beleidsplan wordt beschreven of, en zo ja hoe deze zullen worden aangepast.

Samenvatting

De afwegingskaders die uit dit beleidsplan voortkomen, zijn samengevat in bijlage 4. De beleidsuitgangspunten staan opgesomd in 10.6

Bomen met ruimte om tot volle wasdom te komen in Cantonspark (links) en in Uytensbosch.

2

VISIE EN AMBITIE: BOMEN EN BOMENSTRUCTUUR BEHOUDEN EN VERSTERKEN

Baarn wordt door veel mensen geassocieerd met 'groen'. De gemeente kent een hoge dichtheid aan oude bomen. Maar bomen hebben niet alleen een esthetische rol. In het stedelijke gebied vervullen bomen een groot aantal functies. De waarde en functies van bomen die de gemeente Baarn onderschrijft, worden in de eerste paragraaf kort toegelicht. Vanwege die waarde streeft de gemeente naar een duurzaam behoud van de bomen en de structuur waarin zij staan. Deze ambitie is beschreven in de tweede paragraaf. Daarna volgt een beschrijving van de huidige situatie en de doelstellingen voor de komende 10 jaar.

2.1 Visie: Bomen zijn waardevol visitekaartje en functioneel

Bomen zijn het visitekaartje van Baarn

Door de komst van de trein in Baarn in 1874 vond eind 19^e eeuw een belangrijke ruimtelijke expansie plaats. In die periode werden veel grote huizen op ruime percelen gebouwd en zijn veel bomen aangeplant. In tuinen, langs wegen en in parken. Deze bomen zijn inmiddels uitgegroeid tot grote, gezichtsbepalende bomenrijen, boomgroepen en solitair. Hun aanwezigheid bepaalt het karakter en het leefklimaat van Baarn. Bomen maken Baarn en worden door bewoners en bezoekers erg gewaardeerd. Bomen zijn het visitekaartje van Baarn.

Functies van bomen

Behalve dat de bomen beeldbepalend zijn, hebben bomen in het stedelijke gebied een groot aantal functies. In willekeurige volgorde:

- Bomen zijn goed voor het milieu, enerzijds door CO₂ reductie, anderzijds door het filteren van fijnstof uit de lucht;
- Bomen beïnvloeden het klimaat in de directe omgeving positief. Ze houden in de winter warmte vast en zorgen voor schaduw en koelte in de zomer.
- Bomen verhogen de gezondheid van mensen, onder andere door bovengenoemde punten en door stressreductie;
- Bomen zijn ecologisch waardevol. Ze bieden een verblijf- of schuilplaats en voedsel aan grote aantallen dieren, creëren groeiplaatsen voor planten, (korst)mossen, varens en schimmels. Voor veel soorten vormen bomen de verbinding tussen leefgebieden (stepping stones);

- Bomen kunnen een landmark zijn, een plek een bijzondere betekenis geven. Bijvoorbeeld de voormalige ‘Anne Frank Boom’ in Amsterdam of de Plataan voor het gemeentehuis van Baarn;
- Bomen kunnen van cultuurhistorische waarde zijn, bijvoorbeeld de herdenkingsbomen en historische laan- of parkbeplanting;
- Bomen zijn structuurdragers, ze kunnen verbindingen maken tussen gebieden en zorgen zo voor een betere oriëntatie, ook verkeerskundig;
- Bomen bepalen voor een belangrijk deel de sfeer en kwaliteit van de leefomgeving. Een bomenrij kan bijvoorbeeld het beeld van een dicht bebouwde omgeving verzachten.

2.2 Ambitie: Groene karakter behouden op lange termijn

Toekomstvisie Baarn 2030

In de ‘Toekomstvisie Baarn in 2030’ is gekozen voor de kernbegrippen “Vorstelijk, Kwaliteit en Duurzaam”. Het landschappelijke en groene gezicht van de gemeente is in deze Toekomstvisie beschreven als een prominent onderdeel van de identiteit en kwaliteit van Baarn. De gemeente streeft naar het behouden van de bestaande groenstructuur en waar nodig de versterking daarvan.

Zo veel mogelijk bomen, in volle wasdom

Baarn wil het groene karakter met veel, grote bomen behouden, ook op de lange termijn. Vanwege hun waarde wil Baarn zoveel mogelijk bomen in de bebouwde kom, maar dan wel op plekken waar de bomen ook op de lange termijn kunnen staan, waar ze tot volle wasdom kunnen komen in hun natuurlijke vorm.

Bomen zijn een wezenlijk en noodzakelijk onderdeel van de openbare ruimte. En dat blijven zij ook in de verre toekomst. De bomen moeten daartoe hun soorteigen grootte kunnen bereiken op een voor de omgeving boomtechnisch veilige manier, zonder onacceptabele overlast te veroorzaken en gebaseerd op reguliere onderhoudsmaatregelen. Slechts op een heel enkele plek dienen bomen puur ter stoffering en zijn onderhevig aan modegrillen.

Bomen en bomenstructuur koesteren

Niet alleen de bomen maar ook de structuur die de boomrijen en – groepen met elkaar vormen, is waardevol en moet behouden blijven. Deze structuur wordt toegelicht in hoofdstuk 3 en is op kaart ingetekend in bijlage 1. Daartoe worden de huidige volgroeide bomen gekoesterd en waar mogelijk bomen aangeplant om de ontbrekende delen (zie kaart 1) op te vullen. Waar nodig zal het bomenbestand worden verjongd. Zodat ook in de toekomst volgroeide bomen aanwezig blijven. Voor bomen die op dit moment zodanig staan dat zij zich niet volledig kunnen ontwikkelen, zal een oplossing worden gezocht, waarbij bomen duurzamer standhouden.

2.3 Huidige situatie: Goede kwaliteit en enkele aandachtspunten

De kwaliteit van het bomenbestand is op dit moment goed. Dit is te zien aan het gezonde uiterlijk van de meeste bomen, maar uit zich bijvoorbeeld ook in de geringe stormschade vergeleken met andere gemeenten. Uit de VTA-controles¹ van de afgelopen 2 jaar blijkt ook dat het overgrote deel van de bomen vitaal is. In 2010 zijn 4127 bomen gecontroleerd, in 2011 3406. In totaal zijn dit 7533 bomen. Waarschijnlijk is dit in totaal zo'n 90% van alle bomen in de bomenstructuur. Van deze bomen zijn 6935 bomen goedgekeurd, 459 bomen zijn attentiebomen (vormen geen direct risico, moeten wel jaarlijks worden gecontroleerd), 107 bomen moeten worden gesnoeid, 32 bomen vormen een direct risico en zullen direct moeten worden onderhouden, zie figuur 1.

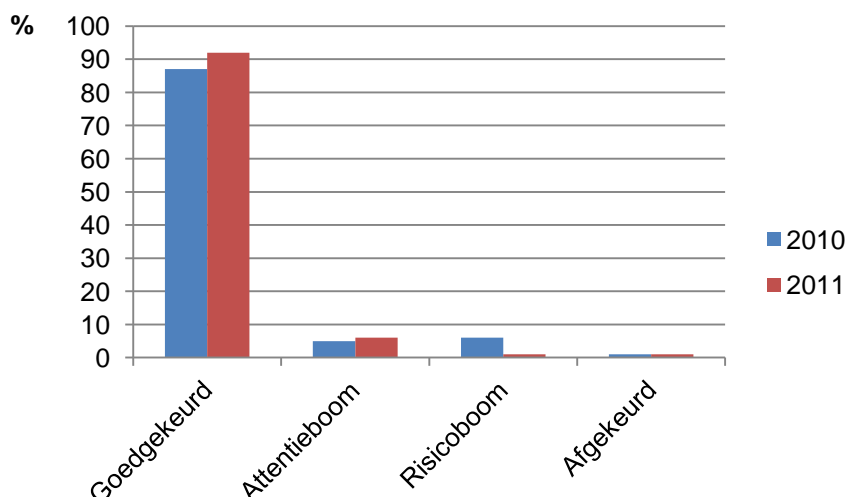
De kaart met de gekeurde bomen is opgenomen in bijlage 7.

Toch is op enkele plekken de afstand tot de ambitie nog groot:

- De structuur waarin de bomen staan (zie hoofdstuk 3), is op enkele plekken nog niet compleet, zie bijlage 1.
- De leeftijd van de bomen is in bepaalde delen van Baarn vrij uniform en hoog, bijvoorbeeld in Hoog Baarn. Voor een duurzaam behoud van het groene karakter moet hier worden gewerkt aan verjonging.
- Op diverse plekken in de gemeente hebben bomen te weinig groeiruimte, wat op grote schaal leidt tot wortelopdruk.

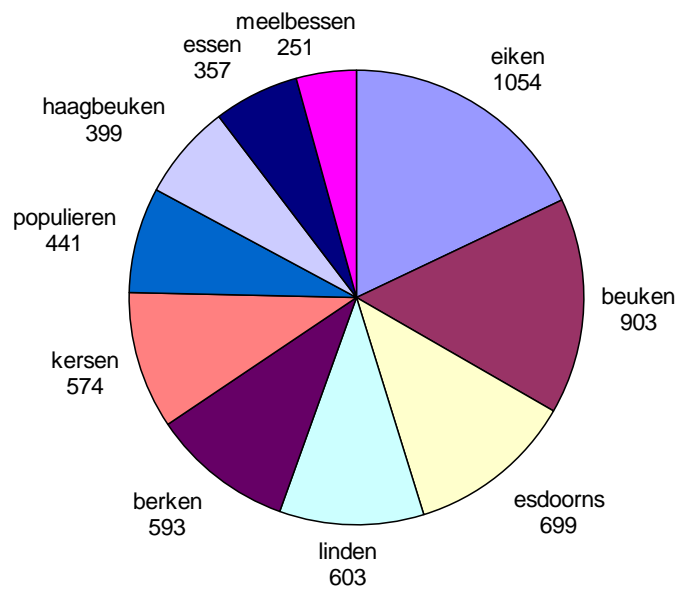
2.4 Doelstelling 2023

Het Bomenbeleidsplan geeft de kaders en handvatten voor het bereiken van de gestelde ambitie en het borgen van de gewenste, deels huidige, kwaliteit. Het is opgesteld voor een periode van 10 jaar. Binnen deze 10 jaar zal het bomenbeleid worden geïmplementeerd in de organisatie, bijvoorbeeld met het opstellen van een beheerplan. Een overzicht van de te nemen acties, staat in 10.7.

Figuur 1. Uitkomsten van de VTA-controles in 2010 en 2011. Goedgekeurde bomen hebben geen defect; Attentieboomen hebben symptomen, maar vormen op dit moment geen verhoogd risico; Risicobomen hebben een verhoogd risico dat nog kan worden verholpen; Afgekeurde bomen zijn te gevaarlijk en kunnen niet worden geholpen.

¹ Zie 4.1.2 voor uitleg van de VTA-controle

Figuur 2. Top 10 van de meest voorkomende boomsoorten(aantallen weergegevens) in Baarn (bron: VTA controles uit 2010 en 2011).

Bomenhoofdstructuur in Baarn

Herdenkingsboom

Bomenhoofdstructuur in Lage Vuursche

Historisch groen in Hoog Baarn

3

BOMENSTRUCTUUR

Alle bomen met elkaar vormen de bomenstructuur van Baarn. Deze bestaat uit solitaire bijzondere en herdenkingsbomen, bomenrijen langs hoofdwegen, wijkbeplanting, beeld- en sfeer bepalende particuliere bomen, groenelementen met waardevolle bomen en bos. Elk van de elementen heeft een eigen waarde en rol in de structuur. In de eerste paragraaf worden deze elementen en rollen beschreven. De bomenstructuur is in kaart gebracht. Dit geeft de gelegenheid ingrepen bij bomen in een groter verband te zien. De wijze waarop de structuur behouden en versterkt wordt, is in de tweede paragraaf beschreven.

3.1 Elementen van de bomenstructuur – gewenste situatie

In het vorige hoofdstuk is de huidige toestand van de bomen samengevat. Een gedetailleerdere beschrijving staat in de Groenstructuur Baarn (DHV, 2004). De 'top 10' van de meest voorkomende boomsoorten in Baarn staat in figuur 2. Alle bomen vormen met elkaar een structuur. Deze bomenstructuur is ingetekend op bijlage 1. Op basis van de huidige situatie zijn binnen deze structuur een aantal elementen aan te wijzen. Hieronder zijn deze elementen beschreven. De beschrijving betreft de gewenste eindsituatie, het eindbeeld, op hoofdlijnen. Het gedetailleerde eindbeeld wordt vastgelegd in het nog op te stellen beheerplan, zie 4.1.1.

- **Bomenhoofdstructuur**

De bomenrijen langs de inval- en enkele historische routes in de gemeente vormen de bomenhoofdstructuur. Het gaat om een enkele of dubbele rij bomen van de 1e orde² direct langs de weg. Langs één weg zijn de bomen van de zelfde soort en van dezelfde leeftijdscategorie. De bomenhoofdstructuur is wijkoverstijgend en vormt daardoor een groene verbinding binnen de gemeente. Bijvoorbeeld eekhoorns en vleermuizen maken hiervan gebruik om de groene gebieden in de kernen te bereiken. De bomenhoofdstructuur begeleidt de bezoekers en bewoners in en uit de gemeente.

- **Bijzondere en herdenkingsbomen in de openbare ruimte**

Verspreid door de gemeente staan enkele bomen in de openbare ruimte die vanwege hun soort en/of leeftijd zijn aangemerkt als bijzonder. Deze staan opgesomd in bijlage 2. Bij de aanwijzing is geen harde definitie gehanteerd. De lijst met bijzondere bomen zal elke 5 jaar geactualiseerd worden. Daarnaast zijn diverse bomen aangeplant ter

---

² Onder natuurlijke omstandigheden worden deze bomen hoger dan 15 m (bijv. zomereik en beuk).

herdenking van historische momenten, zie bijlage 2. Vaak zijn deze gekoppeld aan evenementen binnen het koninklijk huis, zoals een huwelijk of geboorte. De reden van aanplant is aangegeven op een hek, informatiebordje of steen. Deze bomen markeren de geschiedenis van Baarn en de bijzondere band tussen de gemeente en het koninklijk huis.

- **Historisch groen**

In 'Hoog Baarn' staan relatief veel oude bomen met een grote diameter. Het groene karakter van Baarn komt hier optimaal tot uiting. Veel van de beeldbepalende bomen zijn particulier eigendom. Daarnaast staan gemeentelijke bomen in opvallende rijen langs de ontsluitingswegen. Het gaat met name om beuken en eiken. Om dit groene karakter duurzaam te behouden, wordt gewerkt aan meer spreiding in de leeftijd.

- **Groenelementen met waardevolle bomen**

In het historische Cantonspark en de Pekingtuin, op de begraafplaatsen en in enkele grotere groenelementen zoals het Hoge Bos staan vaak solitaire bomen. Voor zover dit geen bijzondere of herdenkingsbomen zijn, gaat het vaak om bomen die een karakteristiek en beeldbepalend uiterlijk hebben, exotisch zijn of van een hoge leeftijd. Eén van deze elementen, het Rusthoek, is particulier bezit.

- **Wijkbomen**

In de wijken van Baarn en in Lage Vuursche staan de bomen langs de straten en in de groenperkjes. Binnen elke wijk is vaak een groot assortiment bomen aanwezig, veelal cultivars (gekweekt ras). Elke wijk heeft een eigen assortiment, wat de herkenbaarheid en het karakter van elke wijk vergroot. De bomen verhogen de leefbaarheid van de wijk. Vaak gaat het om bomen van de 2^e en 3^e orde³.

- **Stoffering**

In de Laanstraat en Brinkstraat staan bomen waarop het voorliggende beleid niet van toepassing is. Zij dienen louter tot stoffering van de straten. Het zijn bomen die veel gesnoeid worden en die bij het herinrichten eenvoudig vervangen kunnen worden door bomen die qua uiterlijk bij de nieuwe inrichting passen. Groene stoffering van de winkelstraten heeft wel een belangrijke waarden, dus zal altijd vervangen worden.

- **Bos**

Ten westen van de bebouwde kom van Baarn en rondom Lage Vuursche staat bos. Dit bos is grotendeels in eigendom van Staatsbosbeheer. De gemeente heeft hier een klein stukje in eigendom, bij het Bosbad. Dit bos valt onder de Boswet. Het beleidsplan gaat daarom niet meer op het bos in.

---

³ Onder natuurlijke omstandigheden worden deze bomen respectievelijk 8-15 m hoog (bijv. zwarte els) of tot 8 meter hoog (bijv. sierappel en lijsterbes)

3.2 Behoud en versterken van de bomenstructuur

De gemeente streeft naar een herkenbare en volledige bomenstructuur, waarbij bijvoorbeeld ook de soortkeuze en plantwijze de elementen versterken. Alle bomen in de bomenstructuur zijn waardevol en moeten in principe de kans krijgen om tot volle wasdom te komen. De praktijk is echter vaak weerbarstig. Om de ambitie ook haalbaar en werkbaar te maken, zal bij de afweging van het belang van bomen, een driedeling worden gehanteerd, zie onderstaande tabel. Deze verdeling wordt verder uitgewerkt in de komende hoofdstukken.

Verjongingsplan

De bomenstructuur staat op diverse plekken onder druk door een toegenomen druk op de beschikbare ruimte. De eisen die wij stellen aan de civiele en ondergrondse infrastructuur zijn in de loop van de tijd veranderd. Wegen zijn breder geworden en er is meer plek nodig voor parkeerplaatsen, trottoirs en fietspaden. Daarnaast is de bomenhoofdstructuur op enkele plekken onvolledig, zie kaart 1.

Voor de komende 10 jaar wordt ingezet op het behoud en versterken van de bomenstructuur. Daarvoor zal een plan worden opgesteld, met daarin voor elke locatie (straat, park):

- een overzicht van de factoren die voor die locatie van belang zijn bij het duurzaam behouden van de bomen: aanwezige kabels en leidingen, verkeersintensiteit, functies van de omgeving, ecologische functie, et cetera
- een prioritering van het belang van deze factoren
- een realistisch eindbeeld/streefbeeld, in relatie tot de bomenstructuur
- de gewenste wijze van verjongen (in één keer, of gefaseerd) en aanvullen van de structuur
- mogelijkheden om verjonging te koppelen aan reeds geplande werkzaamheden aan de omgeving, bijvoorbeeld de reconstructie van de weg.

Hieruit volgt een concrete werkwijze en planning voor versterking van elk onderdeel. Bij het plan wordt rekening gehouden met de verschillende waarde van de elementen, zie tabel 1.

Tabel 1. Overzicht van de waardering, bescherming en wijze van verjonging van de elementen uit de bomenstructuur.

Elementen uit bomenstructuur	Waarde	Afweging van belangen	Wijze van verjonging
<ul style="list-style-type: none"> - Bomenhoofdstructuur - Bijzondere bomen - Herdenkingsbomen	Beeldbepalende elementen op specifieke locatie (boom of rij)	Door B&W	Per element (dus niet individuele bomen in een rij)
<ul style="list-style-type: none"> - Historisch groen - Groenelementen	Waarde als samenhangend geheel	Door sectie groenbeheer	Tijdig werken aan verjonging: grote variatie in leeftijd houden
<ul style="list-style-type: none"> - Wijkbomen	Groene aankleding van de wijk	Door sectie groenbeheer	Verjonging koppelen aan inrichtingswerkzaamheden

4

BEHEER EN ONDERHOUD

Het beheer van de bomen in de gemeente is gericht op het bereiken van de volle, natuurlijke omvang van de bomen en het behoud van een volledige bomenstructuur. In verband met de lange levensduur van bomen is continuïteit in het beheer van de bomen noodzakelijk. Dit wordt gegarandeerd middels regelmatig en planmatig onderhoud. Daarmee worden tegelijkertijd onveilige situaties voorkomen. De gemeentelijke bomen worden vanaf de aanplant zo goed mogelijk verzorgd en beschermd. In dit hoofdstuk worden diverse aspecten van beheer en onderhoud toegelicht, met name voor de gemeentelijke bomen.

Veel inwoners voelen zich nauw betrokken bij de bomen. Daarom betreft de gemeente hen bij het beheer en onderhoud van de bomen. De wijze waarop dit gebeurt is beschreven in hoofdstuk 7.

4.1 Gemeentelijke bomen

Gemeentelijke bomen zijn de bomen die eigendom zijn van de gemeente Baarn en waarvoor de gemeente Baarn dus verantwoordelijk is. Om de doelmatigheid en continuïteit van het beheer te garanderen, wordt het beheer van deze bomen en van de bomenstructuur als geheel vastgelegd in een nog op te stellen beheerplan. Het beheer zal bestaan uit een regelmatige controle van de vitaliteit van de boom en het uitvoeren van maatregelen om de vitaliteit te vergroten en onveilige situaties te voorkomen.

4.1.1 Bomenbeheerplan: planmatig beheer en onderhoud

Het beheer van de bomen en de bomenstructuur wordt vastgelegd in een nog op te stellen bomenbeheerplan (zie 9.6). Hierin worden doelen, eindbeelden en het onderhoudsniveau voor de elementen van de bomenstructuur op de lange termijn benoemd. Deze worden vervolgens vertaald in jaarlijks onderhoud (maatregelen en middelen) en in een onderhoudsbestek. De resultaten worden gemonitord en geëvalueerd (zie 9.3). Op basis van de evaluatie wordt het onderhoud waar nodig aangepast. Het onderhoud wordt uitgevoerd door een ter zake kundige partij en wordt uitgevoerd conform de Gedragscode beheer groenvoorzieningen door gemeenten en groenbedrijven. De gedragscode moet daartoe nog wel worden aangenomen. In bijlage 6 staat een toelichting op het werken conform een gedragscode.

Bij het beheer van de elementen uit de bomenstructuur wordt geen onderscheid gemaakt. Alle bomen moeten veilig zijn. Wel worden bij de bijzondere bomen en de

herdenkingsbomen meer inspanningen gedaan om de boom bij ziekte of ouderdom te kunnen handhaven, zie tabel 2.

Boomspiegel

De boomspiegel is het stuk grond rond de stam dat toegankelijk is voor water en lucht. Het onderhoud van de boomspiegel valt onder groenbeheer. Bij het onderhoud mag de boomvoet niet beschadigd raken. In en bij de boomspiegel mag in principe geen chemische onkruidbestrijding plaatsvinden.

Stoffering beheerd op beeld

De bomen in de Brinkstraat en Laanstraat vallen wel onder de zorgplicht, maar het beheer is niet gericht op het bereiken van de volle wasdom. Deze bomen worden beheerd op beeld, waarbij vormsnoei en vervanging eerder aan de orde kunnen zijn.

4.1.2 Regelmatige controle: onveilige situaties voorkomen

Elke eigenaar heeft een wettelijke zorgplicht voor zijn of haar eigen bomen. Deze is geformaliseerd in het Nieuw Burgerlijk Wetboek, 1992. Dit houdt in dat de eigenaar verplicht is onveilige situaties en schade aan derden door de eigen bomen te voorkomen. De gemeente voldoet aan deze zorgplicht door het planmatig en tijdig onderhouden van de gemeentelijke bomen. De vitaliteit van alle gemeentelijke bomen wordt elke drie jaar op een systematische wijze beoordeeld, middels een internationaal gehanteerde en erkende methode, de VTA-controle. Dit staat voor Visual Tree Assessment: een visuele beoordeling van de levensvatbaarheid van bomen en de kans op gevaarlijke situaties. Het gaat dus om het inventariseren van aan de buitenkant zichtbare gebreken.

De VTA-controle wordt door een VTA-gecertificeerde uitgevoerd en de uitkomsten gerapporteerd. De uitkomsten van de VTA-controle worden waar nodig direct vertaald in de volgende acties:

- Verhelpen of minimaliseren van gevaarlijke situaties, bijvoorbeeld door snoeien, verwijderen van de bron van infectie of overlast (bijvoorbeeld de eikenprocessierups) of herinrichting van de omgeving.
- Aandachtsbomen benoemen. Dit zijn bomen met een verhoogde gevaarstelling, bijvoorbeeld op plaatsen met grote verkeersdruk en bij verminderde vitaliteit. Deze bomen worden vervolgens jaarlijks gecontroleerd en waar nodig onderhouden.
- Risicovolle bomen benoemen. Dit zijn bomen met mogelijk gevaarlijke gebreken. Deze bomen worden vervolgens halfjaarlijks gecontroleerd en waar nodig onderhouden.
- Tijdig nadenken over een oplossing voor knelpunten en gevaarstelling en eventuele vervanging van aandachts- en risicovolle bomen en dit omzetten in concrete maatregelen.

4.1.3 Onveilige situaties verhelpen

Wanneer bestaande situaties onveilig dreigen te worden, wordt tijdig gezocht naar technische oplossingen en alternatieven. Bijvoorbeeld een andere inrichting van de weg, de stoep of optimalisering van de standplaats van de boom. Als dat niet lukt, vindt eventueel vormsnoei plaats. Pas als deze oplossingen niet mogelijk zijn, wordt de boom

gekapt en vindt herplant plaats op een plek waar de boom duurzaam kan blijven staan. Bijlage 5 geeft een aantal mogelijke oplossingen bij situaties met weinig ruimte voor bomen.

Onveilige situaties door onjuiste aanplant in het verleden: wortelopdruk

In het verleden is bij de aanplant van bomen niet altijd rekening gehouden met de benodigde groeiruimte. Andersom is door bijvoorbeeld de verbreding van wegen en de aanleg van kabels en leidingen de groeiruimte vaak sterk beperkt. Dit kan nu leiden tot onveilige situaties, zoals bijvoorbeeld de wortelopdruk bij de Dalweg. Soms zijn daarbij geen technische oplossingen mogelijk zijn. Herplant van bomen op de zelfde plek is daar niet zinvol, omdat ook de nieuwe bomen niet tot hun volle wasdom kunnen komen. Dan wordt in de directe omgeving gezocht naar een locatie waar nieuwe bomen, van een passende soort, wél tot hun volle wasdom kunnen komen, zie ook bijlage 5. In hoofdstuk 9 is aangegeven hoe tot een oplossing van de problemen bij de Dalweg gekomen moet worden.

De afweging om te komen tot een oplossing, zal bij de verschillende elementen van de bomenstructuur op een verschillende manier gebeuren, zie tabel 2.

4.1.4 Zieke bomen en plaagbestrijding

Doordat het openbare bomenbestand in Nederland over het algemeen uit een beperkt aantal soorten bestaat, die vrij dicht op elkaar staan, kunnen ziektes en plagen zich vrij snel uitbreiden. In de afgelopen decennia hebben diverse bomenziektes en plaagdieren in Nederland de kop op gestoken, waaronder de iepziekte, de kastanjebloedingsziekte, en de eikenprocessierups. De meest recente ziekte is de essentakziekte. Omdat continu nieuwe ziektes ontstaan, is in dit beleidsplan geen overzicht opgenomen.

Bij zieke bomen wordt in eerste instantie gezorgd dat het gevaar zo veel mogelijk voorkomen of beperkt wordt, door onderhoud aan de bomen en door de omstandigheden te optimaliseren. Pas bij een reële kans op gevaarlijke situaties wordt de boom gekapt en vervangen. Plaagdieren worden op milieuvriendelijke wijze bestreden met behoud van de boom. Zo wordt de eikenprocessierups nu al bestreden met behulp van nematoden. Met het toenemen van het aantal ziektes en de omvang van de overlast, kan in de komende jaren een extra inspanning nodig zijn om dit te bestrijden.

Wortelopdruk in G. Borgesiuslaan

Zieke kastanje Tulpstraat

Tabel 2. Overzicht van de beheerinspanningen bij de elementen uit de bomenstructuur en de wijze waarop wordt omgegaan met overlast (bijv. wortelopdruk). Groen geeft aan dat dit zal gebeuren, oranje betekent dat het overwogen moet worden, rood betekent dat het niet zal gebeuren.

Elementen uit bomenstructuur	Beheer	Inspanning om levensduur van onveilige bomen veilig te verlengen (d.m.v. snoei)	Zoeken naar technische oplossingen bij inrichting en reconstructie
<ul style="list-style-type: none"> - Bomenhoofdstructuur - Bijzondere bomen - Herdenkingsbomen 	Op basis VTA-controle en beheerplan (dood hout snoeien)	Middel	Altijd
		Hoog	Bij voorkeur
<ul style="list-style-type: none"> - Historisch groen - Groenelementen 	Op basis VTA-controle en beheerplan (dood hout snoeien)	Middel	Bij voorkeur
<ul style="list-style-type: none"> - Wijkbomen 	Op basis VTA-controle en beheerplan (dood hout snoeien)	Laag	

4.2 Bomen van derden

Het beheer van bomen van derden is geen taak of verantwoordelijkheid voor de gemeente. Het gaat dan bijvoorbeeld om bomen van particulieren of bedrijf als Prorail. De gemeente voert geen specifieke maatregelen uit om de eigenaren bij het beheer te ondersteunen.

Wel signaleert de sectie groenbeheer wanneer bomen van derden een gevaar op kunnen leveren in de openbare ruimte. De medewerkers brengen de betreffende eigenaar hiervan schriftelijk op de hoogte en zetten hen in de brief aan tot onderhoud.

Ook zieke iepen van derden worden door de sectie groenbeheer gesignaleerd. De eigenaar krijgt een hierover een brief. De gemeente geeft daarbij aan dat de particulier verantwoordelijk is voor de kap. De gemeente zorgt voor transport en afvoer van het iepenhout.

Onvoldoende groei ruimte: potentieel gevaarlijk

Groene en ruime boomspiegel Scholeksterstraat

Pekingtuin

5

PLANVORMING, ONTWERP EN INRICHTING

Het uitgangspunt bij de planvorming en (her)inrichting van een gebied is het behoud van de bomenstructuur en van de bomen op de huidige groeiplaatsen. Dit kan door al bij de start van een project de belangen van bomen mee te laten wegen. Het gaat daarbij om alle soorten plannen: visies, beleidsplannen, bestemmingsplannen, inrichtingsplannen en ontwerpen. In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke wijze dit moet gebeuren. Deze werkwijze zal op korte termijn worden ingevoerd. Daarvoor zal eerst een stappenplan worden opgesteld.

Ook bij de planvorming in een gebied worden bewoners betrokken. De wijze waarop dit gebeurt, staat beschreven in hoofdstuk 7.

5.1 Randvoorwaarden planvorming (gemeente)

Hieronder wordt beschreven hoe de gemeente in de toekomst om wil gaan met bomen tijdens de planvorming en het (her)inrichten van een gebied. De benodigde acties om deze gewenste werkwijze te implementeren staan in hoofdstuk 10.

Stappenplan

Bij het maken van visies, beleids- en bestemmingsplannen voor beheer, renovatie en (her)inrichting van wijken of de openbare ruimte wordt al in een vroegtijdig stadium over de plek van bomen nagedacht. Dit gebeurt met alle betrokken disciplines: ruimtelijke ordening, vergunningverlening en beheer. Bomen zijn gelijkwaardig aan alle andere elementen van het ontwerp, zoals parkeerplaatsen en cultuurhistorische elementen. Daarbij geldt dat de verschillende elementen van de bomenstructuur hun eigen waarde hebben, zoals samengevat in tabel 1. De werkwijze bij alle gemeentelijke ruimtelijke plannen, adviezen en nota's die de doelstelling van het Bomenbeleidsplan raken, bestaat uit de volgende stappen, in chronologische volgorde:

1. Startoverleg met alle betrokken werkvelden (zie hierboven) over het behoud en de inpassing van bomen in het plan. Sectie groenbeheer geeft daarbij de randvoorwaarden aan voor duurzaam behoud, beheer en inpassing van bomen.
2. Sectie groenbeheer zet deze randvoorwaarden op papier, met daarbij een beschrijving van de aanwezige bomen (soort, leeftijd, omvang, rol in de bomenstructuur, overige bijzonderheden) en bomenstructuur.

3. Het plan voor een nieuw of herin te richten gebied moet zich vormen naar de aanwezige bomen. Bestaande bomen moeten behouden blijven, met voldoende boven- en ondergrondse groeiruimte om tot volle wasdom te komen. Dit kan door aanpassing van het ontwerp, technische oplossingen of het zoeken van alternatieven. Het ontwerp gaat uit van de randvoorwaarden uit stap 2 en het eindbeeld van de boom, dus de boom in volle wasdom.
4. Bij het opstellen van het plan wordt een bomenparagraaf opgesteld. Daarin wordt de uitgangssituatie beschreven, de nieuwe situatie en wordt aangegeven hoe de randvoorwaarden uit stap 2 zijn vertaald in inrichting en beheer. De paragraaf vormt dus een verantwoording van keuzes. Bij onzekerheid over de effecten van de ontwikkeling op de aanwezige bomen, wordt een Boomeffect Analyse (BEA) opgesteld door een externe deskundige.
5. Pas bij zwaar wegende belangen worden bomen verwijderd en op een andere plek herplant of vervangen door een boom van dezelfde grootte, zie hoofdstuk 6. In de bomenparagraaf wordt aangegeven welke bomen gekapt worden, hoe deze worden vervangen, waar nieuwe bomen worden geplant en hoe duurzaam behoud daarvan wordt gegarandeerd. De afweging van belangen vindt op dezelfde manier plaats als bij de vergunningverlening.

In bovenstaand stappenplan moet ook de ecologische waarde van bomen worden meegewogen. Een bomenrij kan bijvoorbeeld voor vleermuizen een verbinding vormen tussen leefgebieden of verblijfplaatsen bevatten. Op dit moment is geen inzicht in de ecologische functie en waarde van de bomen en de bomenstructuur. Binnen de looptijd van dit beleidsplan zal hiervan een eenvoudig overzicht worden gemaakt.

Doordat de paragraaf vroeg in het traject wordt opgesteld, kunnen bomen die eventueel moeten worden verplaatst, daar tijdig op worden voorbereid.

Bijzondere en herdenkingsbomen verplaatsen

Bijzondere en herdenkingsbomen (zie bijlage 2) worden bij ontwikkelingen in principe gehandhaafd. In het geval dat na afweging van technische oplossingen en overige belangen deze bomen toch niet kunnen worden gehandhaafd op hun huidige groeiplaats, worden deze bomen verplaatst, indien mogelijk. Hierop worden zij tijdig voorbereid (1-2 jaar). Daartoe wordt een sleuf gegraven rond de wortelkruit. In de sleuf wordt goede bomengrond gedaan. Gedurende minimaal één groeiseizoen krijgt de boom de gelegenheid nieuwe haarwortels te vormen in de nieuwe grond. Daarna wordt de wortelkruit inclusief de grond en haarwortels in de sleuf uitgegraven en verplaatst.

Het verplaatsen van erg grote of oude bomen kost veel tijd, geld en energie en is daardoor niet altijd haalbaar.

Stoffering valt buiten stappenplan

De bomen in de Brinkstraat en Laanstraat zijn op kaart 1 aangemerkt als 'stoffering'. Het behoud van deze bomen heeft geen hoge prioriteit. Ze vallen dan ook buiten bovenstaand stappenplan.

5.2 Randvoorwaarden bij fysieke inrichting en beheer

In het (her)ontwerp van een gebied krijgen de bomen voldoende boven- en ondergrondse groeimogelijkheden om tot volle wasdom te komen, goed beheerbaar te zijn en op termijn geen onveilige situaties te veroorzaken. Dit betekent dat in een vroeg stadium de betrokken disciplines (ruimtelijke ontwikkeling, vergunningverlening en beheer) met elkaar afspraken maken over de randvoorwaarden en mogelijkheden. Dit betekent onder andere:

- Grootte en ligging van de doorwortelbare ruimte afstemmen op de gewenste boom;
- Voldoende afstand tot aanwezige en toekomstige ondergrondse infrastructuur: kabels, leidingen, riolering, et cetera of anderszins kunstmatige oplossingen plaatsen zoals een wortelscherm;
- Voldoende afstand tot bovengrondse infrastructuur, zoals de verharding van wegen, stoepen en dergelijke;
- Voldoende afstand tot gebouwen;
- Voldoende ruimte voor beheer;
- Afgewogen keuze voor de boomsoort. Aspecten die daarbij worden meegewogen, zijn:
  - de reeds aanwezige bomenstructuur (soorten, gaten)
  - vatbaarheid voor / resistentie tegen ziekten. Om de bomenstructuur minder kwetsbaar te maken voor ziektes en plagen is variatie in soorten noodzakelijk.
  - beschikbare ruimte versus benodigde ruimte om tot volle wasdom te komen.
  - de ecologische waarden van de soort die voor veel inheemse dieren aantrekkelijk leefgebied vormt.

In principe worden (nu al) alleen bomen van de 1e en 2e orde⁴ aangeplant met een minimale omtrek van 18-20 cm.

Technisch ontwerp

In het Voorlopige Ontwerp (VO) voor een gebied wordt deze ruimte voor bomen verder ingevuld:

- Op de groeiplaats bomenzand aanbrengen en eventueel technische oplossingen voor infiltratie, draagkracht en groeiplaats (boomkratten, wortelschermen of vergelijkbaar);
- De bescherming van de bomen tijdens de werkzaamheden, in de vorm van maaischadepaaltjes, boombeschermers, et cetera. De werkzaamheden zelf worden uitgevoerd conform de '10 geboden' van de Bomenstichting, zie bijlage 3. Dit wordt opgenomen in de bestekken.

---

⁴ Onder natuurlijke omstandigheden worden bomen van de 2e orde 8-15 m hoog (bijv. zwarte els).

5.3 Randvoorwaarden voor andere eigenaren

Ook in (partiële) bestemmingsplannen voor derden (particulieren, bedrijven, et cetera) moet een bomenparagraaf worden opgenomen. De sectie groenbeheer moet daarbij om advies worden gevraagd over de randvoorwaarden voor behoud van de aanwezige bomen.

Bij een herplantplicht of een vergunning voor aanplant van bomen geeft de sectie groenbeheer de randvoorwaarden voor duurzaam behoud aan, zie hoofdstuk 6.

Uit: Bomen en wet B. M. Visser, 2009

6

KAPPEN VAN BOMEN

Alle bomen in de bomenstructuur zijn waardevol, omdat deze bomen bijdragen aan het groene karakter van Baarn. Kap van bomen binnen de bomenstructuur is zonder meer vergunningplichtig, zowel voor gemeente als voor overige eigenaren. Het uitgangspunt voor het verlenen van een omgevingsvergunning (activiteit kappen) binnen de bomenstructuur is 'nee'. In dit hoofdstuk wordt toegelicht onder welke omstandigheden kap van bomen wel is toegestaan, welk afwegingskader en welke voorwaarden daarbij gelden.

In hoofdstuk 8 wordt toegelicht of en zo welke gevolgen dit heeft voor de bestaande kapverordening.

6.1 Gronden voor vergunning

Het uitgangspunt bij een aanvraag voor het kappen van een boom is 'nee':

- Gevolgen van bijvoorbeeld bladval, schaduwwerking, vruchtval, bladval, laaghangende takken, vallende takken, luizen en andere insecten zijn geen redenen om een vergunning voor kappen te verlenen.
- Bomen met een hoge ecologische waarde (bijvoorbeeld een vleermuisverblijfplaats) en beeldbepalende bomen mogen in principe niet worden gekapt. Dit is ter beoordeling aan de sectie groenbeheer.
- Belemmering van het uitzicht (verkeerstechnisch) en wortelopdruk kunnen i.v.m. veiligheid een reden zijn voor vergunningverlening. In eerste instantie moet deze overlast worden verholpen met technische oplossingen, bijvoorbeeld snoeien. Pas wanneer technische oplossingen niet mogelijk zijn, mag een boom worden gekapt.
- Zieke of zwakke bomen die binnen een jaar een gevaar voor mensen of onroerende goederen dreigen te leveren, mogen worden gekapt. De inschatting van het gevaar wordt door de sectie groenbeheer gedaan. Bij twijfel en bij verschil van mening kan de gemeente de eigenaar verplichten tot het uit laten voeren van een onderzoek door een externe deskundige.
- Bij gevaar voor de veiligheid en bij algemeen belang (aanleg van wegen en riool, gevaar en overlast) mag de boom alleen worden gekapt als verplaatsing niet mogelijk is en wanneer geen technische mogelijkheden bestaan voor een redelijkerwijs duurzame oplossing.
- Kapmaatregelen die vallen onder dunning zijn gericht op het laten uitgroeien van andere bomen. Voor dunning wordt wel een vergunning verleend.

Noodkap

Ondanks zorgvuldig beheer en controle kan een boom onverwachts een direct gevaar opleveren voor de omgeving. Wanneer dit door de sectie groenbeheer wordt vastgesteld of bevestigd, mag de boom worden gekapt, na toestemming van de burgemeester. Voor het verlenen van de vergunning gelden in dat geval geen termijnen. Op dit moment is de gemeente bezig met het opstellen van het noodbevel.

Weging

Het verlenen van een omgevingsvergunning voor kappen gebeurt bij de verschillende elementen uit de bomenstructuur op een verschillend niveau binnen de gemeente en bij verschillende belangen, zie tabel 3.

Tabel 3. Overzicht van de afweging van kapaanvraag bij de verschillende elementen uit de bomenstructuur. Rood geeft aan dat het niet zal gebeuren, oranje dat het overwogen kan worden, groen geeft aan dat het zal gebeuren.

Elementen uit bomenstructuur	Reden voor kap	Kap t.b.v. inrichtingsplan & verkeersveiligheid	Herplant op dezelfde plek	Besluitvorming door
Bomenhoofdstructuur Bijzondere bomen Herdenkingsbomen	Besmettelijke ziekte en gevaar voor veiligheid (binnen 1 jr)	Niet	Ja	B&W
Historisch groen Groenelementen	Besmettelijke ziekte en gevaar voor veiligheid (binnen 1 jr)	Bij zwaar wegende belangen	Bij voorkeur	sectie groenbeheer
Wijkbomen	Besmettelijke ziekte en gevaar voor veiligheid (binnen 1 jr)	Bij zwaar wegende belangen	Bij voorkeur	sectie groenbeheer

6.2 Herplant- en instandhoudingsplicht

Een vergunning voor kappen wordt in principe alleen verleend met een herplantplicht. Op deze manier wordt het groene karakter van de gemeente geborgd. De initiatiefnemer moet bij de vergunningaanvraag aangeven hoe en waar daar invulling aan wordt gegeven. Deze worden, al dan niet aangepast, overgenomen in de vergunning. De voorwaarden voor de herplantplicht zijn:

- herplant zo dicht mogelijk bij de plek van de te kappen boom;
- herplant op een plek waar de boom tot volle wasdom kan komen;
- herplanten van een boom van de zelfde orde als de te kappen boom;
- bij kap wordt bij voorkeur de zelfde soort hergeplant, tenzij deze soort op die plek niet tot volle wasdom kan komen of direct besmet dreigt te worden met een ziekte of plaag;
- instandhoudingsplicht voor de nieuwe boom.

De invulling van de herplantplicht gebeurt bij voorkeur op dezelfde plek, met name bij de bomenhoofdstructuur en bijzondere en herdenkingsbomen, zie tabel 3.

Herplantfonds

Wanneer de boom niet op het terrein van de eigenaar kan worden herplant, op een plek waar de boom tot volledige wasdom kan komen, moet een bedrag worden gestort in het in een nog op te stellen gemeentelijke Herplantfonds, zie hoofdstuk 8. De wijze waarop de hoogte van het bedrag wordt bepaald, moet nog worden bepaald.

6.3 Vergunningvrij

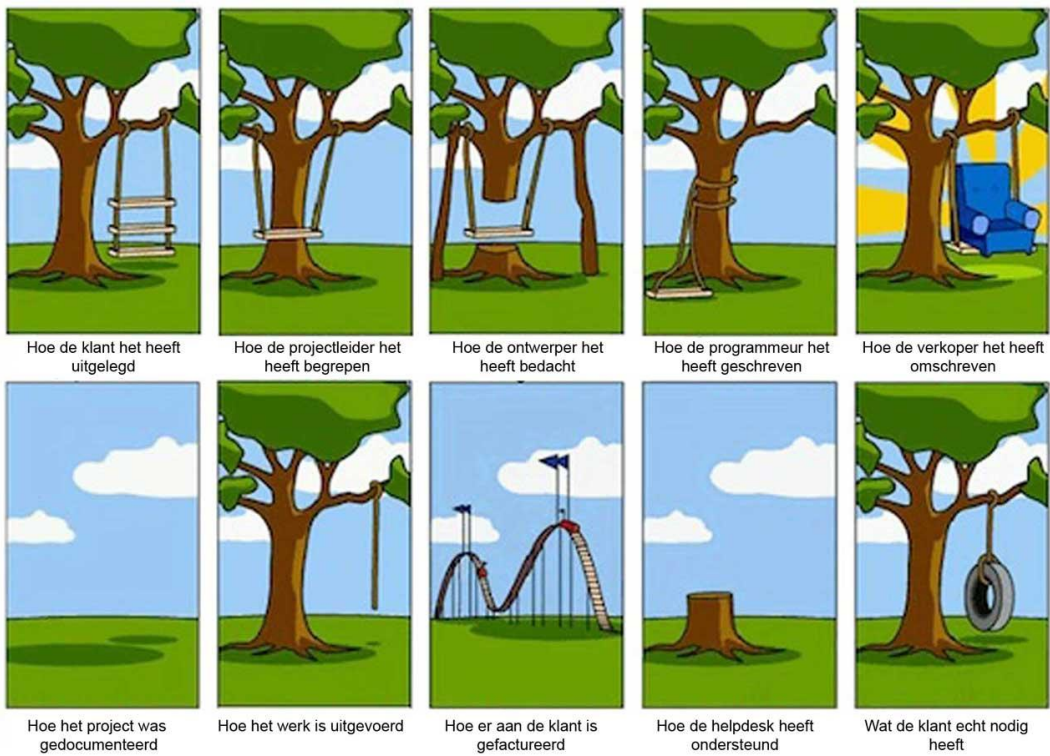
Op het kapverbod gelden de volgende uitzonderingen:

- Bomen in kleine tuinen zijn over het algemeen niet bepalend voor het groene karakter van Baarn en kunnen over het algemeen niet tot hun volle wasdom komen. Deze zouden daarom zonder vergunning mogen worden gekapt. In de komende jaren zal worden uitgewerkt om welke perceelgrootte het daarbij kan gaan en op welke manier dit handhaafbaar gemaakt kan worden, zie 8.3.
- Gemeentelijke bomen van < 50 cm omtrek (op 1,30 m) en bomen van derden met een stamomtrek < 78 cm (op 1,30m) dragen ook nog niet bij aan het groene karakter. Dit zijn vaak bomen die in het verleden zijn aangeplant op plaatsen waar ze niet tot hun volle wasdom kunnen komen. De kap van deze bomen is daarom vergunningvrij. Uiteraard geldt dit niet voor jonge, herplante bomen en bomen in de bomenhoofdstructuur.
- De coniferen Thyja en Chamaecyparis, kweekgoed, fijnsparren niet ouder dan 12 jaar, bestemd als kerstboom.

Voor bomen die worden hergeplant na kap geldt een instandhoudingsplicht. De gemeente moet hierop toezien.

Bomen claimen hun ruimte : Dotterbloemlaan en Lt. Gen. van Heutszlaan / Pr. Marielaan

Iedereen kijkt op zijn eigen manier naar bomen – goede communicatie is van essentieel belang

7

COMMUNICATIE – INTERN EN EXTERN

Een succesvolle implementatie van het bomenbeleid vergt frequente en zorgvuldige communicatie met alle betrokken partijen, zowel intern als extern. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe deze communicatie de komende jaren vorm krijgt.

7.1 Interne communicatie

7.1.1 Regelmatig overleg tussen ontwerp/inrichting en beheer

Voor een duurzame bomenstructuur is het essentieel dat de bescherming en aanplant van bomen vroeg in de planvorming wordt meegenomen. Daarom wordt de sectie groenbeheer in een vroeg stadium bij alle ruimtelijke planvorming betrokken. Daarbij worden afspraken gemaakt over de wijze waarop de belangen van bomen in het vervolg van het traject worden geborgd. Daarnaast vindt enkele keren per jaar overleg plaats tussen ruimtelijke ordening, vergunningverlening en beheer om lopende projecten en ontwikkelingen te bespreken en resultaten te evalueren.

7.1.2 Snelle reactie

De mening van de sectie groenbeheer zal vaker worden gevraagd. Het is belangrijk dat op dergelijke vragen snel wordt gereageerd. De sectie wordt zo een aantrekkelijke sparringspartner voor elke boom-gerelateerde vraag. Dit vergemakkelijkt het meewegen van de belangen van bomen in elke planvorming.

7.2 Externe communicatie

7.2.1 Draagvlak vergroten

De burgers zijn als het ware de 'consumenten' van het bomenbeleid. Tegelijk is particulier boombeheer essentieel voor het behoud van bepaalde delen van de bomenstructuur. Om die reden is het belangrijk het doel en de uitwerking van het bomenbeleid met de inwoners te communiceren. Zij weten dan waar ze aan toe zijn en tot welke successen dit leidt. Dit kan bijdragen aan het vergroten van het draagvlak voor het beleid en de waardering van bomen. De communicatie gebeurt via publicatie van het boombeleid en de daarbij horende kaarten en lijsten.

Daarnaast zal regelmatig (= meerdere keren per jaar) worden gecommuniceerd over algemene zaken op het gebied van boombeheer en –beleid, zoals regels voor de kap van bomen, de waarde van bomen in het algemeen, de procedures rond bescherming van bomen, bijzondere bomen in de gemeente, plaagdierbestrijding, de resultaten van de VTA, et cetera. Dit kan onder andere via de gemeentelijke website en de lokale media.

De sectie groenbeheer neemt hierin initiatief. De uitvoering gebeurt in samenspraak met de werkveld communicatie. Dit is dus een uitbreiding van hun werkzaamheden.

7.2.2 Betrekken bij ontwikkeling en beheer

Veel inwoners van Baarn voelen zich nauw betrokken bij openbaar groen in het algemeen en bomen in het bijzonder. Kap van bomen levert dan ook vaak vragen en weerstand op.

Daarom worden direct betrokken bewoners op de hoogte gesteld van ontwikkelingen en beheermaatregelen. De communicatie hierover zal volledig, zorgvuldig en inhoudelijk correct zijn. Betrokkenen worden serieus genomen en krijgen de gelegenheid tot het geven van hun mening of bezwaren. Hun beleving en belangen worden meegewogen bij te nemen besluiten. De uiteindelijk gemaakte keuzes en de argumenten daarvoor worden kort na besluitvorming aan betrokkenen meegedeeld en waar mogelijk openbaar gemaakt.

De wijze waarop dit gebeurt kan per situatie verschillen. Het initiatief voor de communicatie over bomen ligt bij de sectie groenbeheer. De uitvoering gebeurt in samenspraak met de werkveld communicatie. Concreet betekent dit:

- Vroegtijdig communiceren van voorgenomen concrete inrichtings-, beheer- en onderhoudsmaatregelen, via lokale media en de gemeentelijke website. Direct betrokken bewoners worden via een brief op de hoogte gebracht. Eventueel wordt een inspraak- of inloopbijeenkomst georganiseerd.
- Volledig en tijdig informeren over ingediende en verleende kapaanvragen via gemeentelijke media en website, met vermelding van bezwaarmogelijkheden met bijbehorende termijnen.

7.2.3 Meldingenprocedure

Meldingen over bomen (bijvoorbeeld overlast) zullen zorgvuldig worden afgehandeld, binnen 6 weken. De sectie groenbeheer zorgt voor een duurzame oplossing. Vergelijkbare gevallen worden gelijk behandeld. In het schriftelijke antwoord op de melding wordt voor zover van toepassing het van toepassing zijnde beleid toegelicht en een structurele oplossing beschreven of worden tips gegeven om het probleem zelf op te lossen (bij bomen van derden). Zie hoofdstuk 4 voor het oplossen van beheerproblemen.

7.2.4 Communicatie met uitvoerders

De sectie groenbeheer controleert de uitvoering van het onderhoud en bescherming van bomen. Bevindingen worden direct teruggekoppeld naar de uitvoerder(s), zodat de uitvoering direct wordt aangepast.

Plataan voor gemeentehuis

8

INSTRUMENTEN

Om het bomenbeleid te borgen en de bomen duurzaam te beschermen zodat ze tot volle wasdom kunnen komen, heeft de gemeente een aantal instrumenten nodig. Deze maken een zorgvuldige afweging mogelijk van de belangen van de bomen. De instrumenten worden in dit hoofdstuk beschreven. Voor een deel gaat het om aanpassing van bestaande instrumenten, voor een deel om nieuwe instrumenten.

8.1 Planologische bescherming

De bescherming van bomen start bij het planologische spoor. Via deze weg kan een zorgvuldige afweging van de bescherming van bomen worden geïmplementeerd, vanaf de start van projecten. De wijze waarop de planologische bescherming het beste vorm kan krijgen, zullen de sectie groenbeheer en het werkveld ruimtelijke ontwikkelingen gezamenlijk vaststellen. Het gaat daarbij om de bescherming van zowel de boom als van de het ondergrondse deel. De mate van de bescherming verschilt per element uit de bomenstructuur, zie tabel 4.

8.2 Bomenparagraaf: B&W maakt afweging

Bij alle ruimtelijke en beheerplannen maakt de gemeente een bomenparagraaf, zie 5.1. Dit geldt ook voor bestemmingsplannen voor particulieren, bedrijven, et cetera. De paragraaf maakt het mogelijk een belangen afweging te maken over de gevolgen van de plannen voor bomen. De afweging verschilt per element uit de bomenstructuur, zie tabel 4. Uitgangspunt is de bestaande bomen en bomenstructuur handhaven. Bomen maken op deze wijze nadrukkelijk onderdeel uit van de besluitvorming.

8.3 Omgevingsvergunning onderdeel kappen

Alle bomen in de bomenstructuur zijn waardevol. Bij een verzoek tot kap van deze bomen is een zorgvuldige besluitvorming nodig en moet inspraak mogelijk zijn. De omgevingsvergunning is bedoeld als instrument om een zorgvuldig afgewogen besluit te nemen en de betrokken bewoners gelegenheid te geven om te reageren. De vergunning geldt zowel bij gemeentelijke bomen als bij bomen van derden. Beoordeling van de aanvraag gaat via het afwegingskader uit hoofdstuk 6.

Aanpassingen APV

Het voorliggend beleidsplan leidt tot enkele aanpassingen van de huidige kapverordening. De sectie groenbeheer zal hierover overleggen met de werkveld juridisch zaken. De aanpassingen betreffen in ieder geval:

- 4:10:
  - o Begrip boom
  - o Eventueel begrippen bijzondere, herdenkingsboom en bomenstructuur
- 4:11:
  - o Uitzondering op kapverbod van kleine percelen
  - o Diameters aanpassen
- 4:12a:
  - o Weigeringsgronden herformuleren en beter meetbaar maken, ter vaststelling aan B&W.
- 4:12b:
  - o Standaard herplantplicht + voorwaarden opnemen
- 4:12c:
  - o 3: houtopstand wordt bedreigd.
- 4:12e:
  - o Veralgemeneren (geen ziektes bij naam noemen)
- Verbod op beschadigingen en snoeiwerk van openbare bomen
- Schadeverhalen opnemen
- Herplantfonds opnemen
- Lijst met bijzondere bomen benoemen; elke 4 jaar actualiseren, meldingsplicht van veranderingen

(Zie Model Bomenverordening 2007 Stadswerk en Bomenstichting). De artikelen uit de huidige APV zijn opgenomen in bijlage 8.

Vergunning of Afwijzing

In een vergunning of afwijzing staan:

- de argumenten voor het al dan niet gunnen helder beschreven;
- de wijze waarop de herplantplicht moet worden ingevuld: aantal bomen, locatie, periode van planten en verplichting tot nazorg. De aanvrager dient hiervoor een voorstel in;
- wanneer herplant niet mogelijk is, wordt het bedrag genoemd dat moet worden gestort in het Herplantfonds om de herplantplicht af te kopen.

Gelijke gevallen worden gelijk behandeld. Bij de behandeling van een aanvraag worden vergelijkbare aanvragen betrokken, waaronder die in de zelfde straat of wijk.

Tabel 4. Overzicht van de noodzaak/wenselijkheid voor planologische en het opstellen van een bomenparagraaf. Groen geeft aan dat dit zal gebeuren, oranje dat het overwogen zal worden,.

Elementen uit bomenstructuur	Planologische bescherming	Bomenparagraaf opstellen
<ul style="list-style-type: none"> - Bomenhoofdstructuur - Bijzondere bomen - Herdenkingsbomen 	Ja,	Ja
<ul style="list-style-type: none"> - Historisch groen - Groenelementen 	Ja	Ja
<ul style="list-style-type: none"> - Wijkbomen 	Ja	Ja

8.4 Schade verhalen

Schade aan bomen door derden kan uiteraard op korte of lange termijn de vitaliteit van de boom aantasten. Het is dan ook verboden om de publieke bomen te beschadigen door bijvoorbeeld het ophangen van nestkastjes, reclame-uitingen, boomhutten, terrasverwarmingsapparatuur, doeken of andere objecten, of het anderszins beschadigen van de boom of boomwortels. Daarnaast kan ook de bomenstructuur worden aangetast, bijvoorbeeld door uitval van één of meer laanbomen. Het vervangen van bomen kost uiteraard geld. Daarom verhaalt de gemeente de schade voortaan op de dader. De wijze waarop de omvang van de schade wordt getaxeerd zal worden bepaald bij het instellen van het Herplantfonds, zie 8.5. Het bedrag zal ook in het Herplantfonds worden gestort.

8.5 Herplantfonds

De financiële waarde van bomen die niet kunnen worden herplant, vergoedingen van schade aan bomen (zie 8.4) worden in een nog op te richten Herplantfonds gestort. Dit geldt zowel voor de gemeente als voor bedrijven, instanties en particulieren. De wijze waarop het fonds zal functioneren (beheer, verantwoording, besteding van het geld) en de wijze waarop de hoogte van de bedragen worden bepaald, worden binnen de looptijd van dit beleidsplan vastgesteld.

8.6 Handhaving

Een consequente handhaving werkt preventief en is daarmee een effectief middel om bomen te beschermen. De sectie groenbeheer ziet toe op het naleven van de herplantplicht en het verhalen van schade aan bomen. Het voorliggende bomenbeleid kan leiden tot extra inspanning voor de sectie groenbeheer.

Schade aan boom

Oogje in het zeil houden

9

UITWERKING BELEID IN DRIE PROBLEEMGEVALLEN

Op het gebied van bomen bestaan in de gemeente op dit moment diverse grote opgaven. Drie in het oogspringende opgaven zijn: de populieren aan de Drakenburgerweg, De Geerenweg en Bestevaerweg, de wortelopdruk in de Dalweg en de professorenwijk en de uniforme, hoge leeftijd van de bomen in Hoog Baarn. In dit hoofdstuk worden deze drie opgaven kort beschreven en wordt aangegeven hoe deze opgaven conform voorliggend beleidsplan in de komende 10 jaren kunnen worden aangepakt.

9.1 Populieren Drakenburgerweg, De Geerenweg en Bestevaerweg

De populieren langs de Drakenburgerweg, De Geerenweg en Bestevaerweg zijn ruim 50 jaar oud. Dit is voor populieren een respectabele leeftijd – ze zijn aan het einde van hun levensduur. De populieren laten steeds vaker zware takken vallen, zowel levende als dode.

Uit de VTA-controle blijkt dat de populieren ‘attentie-bomen’ zijn. Dit betekent de bomen jaarlijks gecontroleerd worden. Aansluitend wordt het dode hout er zo veel mogelijk uitgesnoeid. Met name langs de Bestevaerweg veroorzaken de populieren ook wortelopdruk.

De populieren behoren tot de bomenhoofdstructuur. Conform het bomenbeleidsplan moet deze structuur duurzaam in stand worden gehouden. Dit betekent dat op korte termijn een plan moet worden gemaakt voor verjonging, conform het stappenplan in hoofdstuk 5:

- 1) Een projectteam van ruimtelijke ontwikkeling, vergunningverlening en beheer overlegt met elkaar over;
  - a. De opdeling van de rij populieren in onderdelen. Deze indeling kan gebeuren op basis van vitaliteit, ligging, aard of omvang van de problemen, et cetera;
  - b. Een eindbeeld voor het geheel en voor elk van de onderdelen. Daarbij worden onder andere beheerbaarheid en ecologie ook meegewogen;
  - c. De wijze waarop dit eindbeeld bereikt moet worden, bijvoorbeeld via verjonging van alle populieren één keer, verjonging via dunning en bijplanten (dus om en om) of gefaseerde verjonging (groepsgewijs);
  - d. Ontwikkelingen in de directe omgeving die gekoppeld kunnen en moeten worden aan de verjonging van de populieren;
  - e. Prioriteiten en planning;

- f. Een communicatieplan: wie krijgt wanneer inspraak of worden betrokkenen alleen geïnformeerd?
- 2) Op basis van de uitkomsten van stap 1 stelt de sectie groenbeheer een bomenparagraaf op, met de huidige situatie en de randvoorwaarden voor behoud van de bomenhoofdstructuur, zie 5.1.
- 3) Vervolgens wordt een concreet plan gemaakt voor wijze waarop de populieren verjongd zullen worden, inclusief maatregelen en planning. Daarbij worden alle disciplines betrokken. Tenslotte wordt het plan ter instemming voorgelegd aan de gemeenteraad.

Vervolgens komt het traject van vergunningverlening en communicatie.

Kostenraming

In een raadsvoorstel uit 2008 zijn de kosten voor het vervangen van de populieren geschat op € 180.000,-. Het ging toen om circa 190 stuks. Dit betekent dat kosten per boom op ongeveer € 1.000,- komen, voor het vellen en daarna planten van een nieuwe boom. De kosten worden nu geraamd op circa € 200.000,-. Bij fasering in 10 jaar worden de jaarlijkse kosten dan € 20.000,-

Populier met takbreuk

Wortelopdruk in de Dalweg

9.2 Wortelopdruk in de Dalweg en professorenbuurt

In de Dalweg en de professorenbuurt zijn in de jaren '80 suikeresdoorns (*Acer saccharinum*) geplant. Dit zijn bomen van de 1^e orde, die inmiddels tot grote wasdom en dus groot zijn geworden. Een grote boom heeft ook een groot wortelstelsel. Bij de Dalweg en professorenbuurt is de doorwortelbare ruimte kennelijk te klein. De wortels groeien daardoor omhoog en in de particulieren tuinen. Ze nemen daarbij de stoeptegels mee omhoog, waardoor de stoepen niet meer veilig te gebruiken zijn. Tuinmuren verzakken en rioleringsbuizen raken beschadigd. Dit leidt tot grote overlast.

Een duurzaam groen karakter mag niet ten koste gaan van veiligheid. Om ook op de Dalweg het groene karakter duurzaam te behouden is een structurele oplossing nodig. Op korte termijn zal daar een oplossing voor gezocht moeten worden. Dit betekent dat de sectie groenbeheer de Dalweg zal bekijken en beoordelen op haalbaarheid van technische oplossingen. De sectie maakt een overzicht van de mogelijke oplossingen en berekent hiervan de kosten. Mogelijke oplossingen zijn:

- het dunnen van het aantal bomen, zodat de overige bomen meer ondergrondse ruimte krijgen;
- het verbeteren van de grond, bijvoorbeeld door middel van 'ploffen', waarbij lucht en voedingsstoffen in de grond geblazen worden;
- het vergroten van de doorwortelbare ruimte onder de weg met bijvoorbeeld wortelkratten (kunststof platen die zorgen voor draagkracht en groeiruimte);
- herinrichting van de straat, waarbij de groeiruimte voor bomen wordt vergroot, bijvoorbeeld door het verleggen of verwijderen van 1 stoep;
- huidige bomen kappen en vervangen door bomen van de 2e orde, mits deze geen overlast dreigen te bezorgen wanneer zij volwassen zijn;
- bomen kappen en nieuwe bomen plaatsen op plekken waar wél ruimte is (zie bijlage 5).

Het overzicht wordt besproken met de werkveld openbare ruimte, verkeer en ruimtelijke ontwikkeling. Daarbij komt ook aan de orde welke ruimtelijke plannen op stapel staan in dit gebied en welk eindbeeld gewenst en haalbaar is. Mogelijk kan zo'n plan worden gecombineerd met het oplossen van de overlast.

Uiteraard wordt de voorgestane aanpak ter instemming voorgelegd aan de gemeenteraad.

Kostenraming

De kosten verschillen per gekozen oplossing:

- Wordt de boom gehandhaafd dan bestaan de kosten uit het verbeteren van de groeiplaats en het herstellen van het straatwerk.
- Wordt gekozen voor het verwijderen en eventueel vervangen van de boom, dan bestaan de kosten uit € 700,- tot € 1.250,- per boom voor het vellen en afvoeren en € 500,- voor het planten van een nieuwe boom.

Daarbij komen de kosten voor de volgende werkzaamheden:

- Verwijderen stobbe
- Aanbrengen /verwijderen verkeersvoorzieningen (bebording en dergelijke)
- Opbreken verharding
- Herstellen riolering
- Verbeteren plantplaats
- Herstellen straatwerk

De hoogte van deze kosten wordt bepaald door de standplaats van de boom.

9.3 Uniforme en hoge leeftijd bomen Hoog Baarn

Een groot deel van de woningen in Hoog Baarn is aan het einde van de 19^e eeuw gebouwd. Veel van de nu aanwezige bomen zijn ook in die periode aangeplant en nu dus ongeveer 150 jaar oud. Het betreft vaak eiken en beuken, die nog veel ouder kunnen worden, respectievelijk 600 en 250 jaar. Die leeftijd bereiken ze wanneer ze de ruimte hebben om volledig uit te groeien. In Hoog Baarn is de druk op de beschikbare ruimte in de afgelopen decennia sterk toegenomen. De bomen moeten hun groeiplaats delen met asfalt, trottoirs, kabels en leidingen, rioolbuizen, et cetera. Ook worden de bomen steeds vaker, per ongeluk, beschadigd. Hierdoor staat de vitaliteit en de duurzame instandhouding van het groene karakter van Hoog Baarn onder druk. Door de gelijke leeftijd van de bomen, zijn ze ook gelijktijdig oud en kwetsbaar voor ziekten.

Om het groene karakter op de lange termijn te behouden, zal de sectie groenbeheer een plan opstellen. Daarin komt aan de orde:

- vitaliteit en verwachte levensduur van de aanwezige openbare bomen;
- mogelijke technische oplossingen voor het verlengen van de levensduur, dus het verbeteren van de groeiomstandigheden, zie 9.2.
- mogelijkheden voor verjonging: bijvoorbeeld groepsgewijs elke 20 jaar maximaal 5% van de zieke en attentiebomen kappen en vervangen door jonge bomen of wachten op natuurlijke uitval en deze vervangen.
- plekken waar jonge bomen kunnen worden aangeplant. Door meer diversiteit in de leeftijd van het bomenbestand te brengen, wordt de instandhouding van het geheel op lange termijn gegarandeerd.

Het overzicht wordt met de werkveld ruimtelijke ontwikkeling besproken. Daarbij komt ook aan de orde welke ruimtelijke plannen op stapel staan in dit gebied en welk eindbeeld gewenst en haalbaar is. Mogelijk kan zo'n plan worden gecombineerd met het oplossen van de overlast.

Het plan zal voordat het tot uitvoering wordt gebracht, ter instemming worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Kostenraming

Wordt gekozen voor het verwijderen en eventueel vervangen van de boom, dan zijn de kosten per boom circa € 1.000,- tot 1.500,- voor het vellen en afvoeren en € 500,- voor het planten van een nieuwe boom.

Daarbij komen de kosten voor de volgende werkzaamheden:

- Verwijderen stobbe
- Aanbrengen /verwijderen verkeersvoorzieningen
- Opbreken verharding
- Herstellen riolering
- Verbeteren plantplaats
- Herstellen straatwerk.

De hoogte van de kosten wordt bepaald door de standplaats van de boom.

Werkzaamheden aan de beuken langs de Lut. Gen. van Heutszlaan (bomenhoofdstructuur),

10

INTERNE ORGANISATIE EN VERVOLGACTIES

In dit beleidsplan is beschreven hoe de gemeente om gaat met bomen. Om dit daadwerkelijk te kunnen realiseren en borgen, zijn een aantal veranderingen noodzakelijk. Deze betreffen aanpassingen in de interne organisatie en het opstellen van een aantal documenten. Welke dat zijn, wordt in dit hoofdstuk beschreven.

10.1 Regelmatig overleg en integrale plannen

Bij het ontwikkelen van plannen voor de openbare ruimte worden alle disciplines en vakgebieden gelijkwaardig en vroeg in het proces betrokken. Dit garandeert een ontwerp waarin bomen duurzaam kunnen groeien en worden beheerd.

10.2 Inhoudelijk deskundige

Om de ambitie van de gemeente waar te kunnen maken heeft de gemeente minimaal één inhoudelijk deskundige in dienst op het gebied van onderhoud en beheer. Deze heeft specialistische kennis van het beheren en behouden van bomen, is VTA gecertificeerd en is bekend met de Flora- en faunawet. Daarnaast heeft de sectie minimaal één medewerker in dienst die meer beleidsmatig kan werken.

De sectie groenbeheer wordt betrokken bij het opstellen van beheerplannen, bij het oplossen van ontwerp- en beheervraagstukken, het integreren van bomen in ontwerpen en het beoordelen van vergunningaanvragen.

10.3 Monitoring en evaluatie

De resultaten van het beheer worden jaarlijks gemonitord en moeten verwerkt tot maatregelen. Processen worden geëvalueerd en gestuurd. De resultaten van de VTA moeten direct worden doorvertaald naar onderhoudsbestekken.

10.4 Handhaving

De handhaving van het beleid en de verleende vergunningen gebeurt door de sectie handhaving en sectie groenbeheer.

10.5 Financiering

10.5.1 Budget

Duurzaam beheer vergt ook duurzaam voldoende budget. Het budget voor het beheer en onderhoud van bomen zal dan ook worden afgestemd op de ambitie van een duurzame bomenstructuur. Niet andersom.

Het benodigde budget voor het beheer en bijvoorbeeld de aanpak van de problemen uit hoofdstuk 9, kan pas worden bepaald (en vrijgegeven) op basis van het nog op te stellen beheerplan. Uit dat plan zal blijken of, en zo ja hoeveel, extra budget vrijgemaakt moet worden, ten op zichten van het huidige onderhoudsbudget, om de ambitie uit dit beheerplan te verwezenlijken.

Het beheerplan zal met het bijbehorende budget ter instemming worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

10.5.2 Herplantfonds

De gemeente zal een Herplantfonds oprichten, zie 8.5.

10.6 Beleidsuitgangspunten

Samengevat bestaat het bomenbeleid uit de volgende uitgangspunten voor het bomenbeleid (zie ook bijlage 4):

- Bomen zijn waardevol, het gemeentelijk bomenbeleid is daarom gericht op bescherming en behoud van zoveel mogelijk bomen.
- Bomen moeten op een veilige manier tot volle wasdom kunnen komen (het bereiken van hun soorteigen grootte). Iedere boom moet voldoende boven- en ondergrondse groeimogelijkheden hebben.
- De bomenstructuur moet behouden en versterkt worden in Baarn; dit kan worden bereikt door zeer geleidelijk en weloverwogen verjonging van het bomenbestand toe te passen (spreiding leeftijd).
- In een op te stellen bomenbeheerplan zal dit voor de komende 10 jaar worden uitgewerkt.
- Vijfjaarlijks wordt de bomenlijst met bijzondere en herdenkingsbomen geactualiseerd.
- Behoud van een gezond bomenbestand wordt bereikt door regelmatig en planmatig onderhoud; zo worden tevens onveilige situaties voorkomen (alle bomen moeten veilig zijn).
- Het onderhoud wordt uitgevoerd conform de Gedragscode beheer groenvoorzieningen (bijlage 6).
- Geen chemische bestrijding van boomziekten en plaagdieren (uitsluitend biologisch of mechanisch).
- De vitaliteit van alle gemeentelijke bomen wordt elke drie jaar beoordeeld met behulp van de VTA-methode.
- Bij bomen die in het verleden op een verkeerde plek zijn aangeplant (of waarbij indertijd gekozen is voor onjuiste boomsoorten), wordt in de eerste plaats naar technische oplossingen gezocht en worden pas in het uiterste geval vervangen door een boomsoort van lagere orde.

- Bij het maken van plannen (bestemming, beheer, renovatie en (her)inrichting) wordt in overleg met alle betrokken disciplines vroegtijdig over bomen nagedacht. In alle plannen wordt een bomenparagraaf opgenomen.
- Plannen voor nieuw (her) in te richten gebieden moeten zich richten naar de aanwezige bomen, waarbij ook de ecologische waarden van bomen worden meegenomen.
- In geval een boom toch verwijderd moet worden, dan wordt eerst de mogelijkheid van verplaatsing onderzocht.
- Het uitgangspunt voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor kappen is NEE, tenzij het gaat om:
  - o zieke of zwakke bomen;
  - o de veiligheid in het geding is;
  - o er sprake is van dunning;
  - o het vergunningvrije bomen betreft.
- Als toch een vergunning moet worden verleend, geldt in principe altijd een herplantplicht. De gemeente handhaaft de naleving van de herplantplicht. Ingeval herplant niet mogelijk is, moet een bijdrage in het herplantfonds worden gestort.
- De gemeentelijke kapverordening wordt bij de eerstvolgende aanpassing van de APV met inachtneming van bovenstaande uitgangspunten aangescherpt.
- Schade toegebracht aan gemeentelijke bomen wordt zo mogelijk verhaald op de dader(s) en gestort in een op te richten herplantfonds.
- De gemeente brengt periodiek het bomenbeleid via de gemeentelijke website en de media onder de aandacht van de inwoners.
- Bij beheer, verplanting en kap van bomen worden de direct omwonenden per brief geïnformeerd en wordt de rest van de bevolking geïnformeerd via de gemeentelijke website en de media.
- De gemeente heeft minimaal één boomdeskundige in dienst.

10.7 Vervolgacties

Het Bomenbeleidsplan is het startpunt voor het duurzame behoud van de bomen in Baarn. Het bevat de uitgangspunten voor ontwerp, beheer en organisatie. Deze worden verder uitgewerkt in een:

- Actualisatie van de bijzondere en bijzondere bomenlijst (2018).
- Bomenbeheerplan, waarin staan:
  - concrete eindbeelden voor de bomenstructuur als geheel en voor elk van de onderdelen
  - beheermaatregelen die nodig zijn om deze eindbeelden te bereiken, inclusief de benodigde inspanning, kosten en planning
  - maatregelen voor de bestrijding van besmettelijke ziektes
  - wijze waarop 'de gaten' in de bomenstructuur worden gevuld (versterking)
  - wijze waarop de bomenstructuur wordt verjongd;
- Onderhoudsbestek voor het jaarlijks onderhoud;
- Stappenplan om de werkwijze uit dit beleidsplan te implementeren in de gemeentelijke organisatie en de uitvoering ervan controleerbaar te maken en te evalueren;

- Eenvoudig overzicht van de ecologische functie en waarde van de bomen en de bomenstructuur;
- Aangepaste APV met voorwaarden voor de verlening van een vergunning voor het kappen, uitwerking van de vergunningvrije perceelgrootte en noodkap;
- Uitwerken planologische bescherming van bomen, inclusief ondergrondse deel;
- Instellen herplantfonds;
- Publicatie van het boombeleidsplan inclusief de bijlagen op de gemeentelijke website;
- Een communicatieplan voor de sectie groenbeheer, met in ieder geval een jaarplanning wanneer zij over welk onderwerp naar buiten communiceren en een uitwerking van de middelen waarmee dit gebeurt;
- Plan voor verjonging van de populieren langs de Drakenburgerweg, De Geerenweg en Bestevaerweg;
- Concrete oplossing voor de overlast op de Dalweg;
- Concrete oplossing voor de vitaliteit van de oude bomen in Hoog Baarn en plan voor verjonging.

Daarnaast wordt het herplantfonds opgericht en zal de raad officieel besluiten en vastleggen dat de gemeente werkt conform de gedragscode beheer groenvoorzieningen, zie bijlage 6.

Extra inspanning sectie groenbeheer

Bovenstaande acties en de in dit plan beschreven werkwijze leiden tot de volgende nieuwe werkzaamheden voor de sectie groenbeheer:

- Opstellen van een beheerplan
- Opstellen van onderhoudsbestekken voor boombeheer
- Evalueren en verwerken van de resultaten van de VTA-controle
- Mogelijk het opvoeren van de inspanningen van de bestrijding van ziekte- en plaagbestrijding.
- Deelnemen aan reguliere en project-gerelateerde overleggen
- Bijdrage leveren aan en beoordelen van bomenparagrafen
- Overleg JZ over aanpassen van de APV
- Schade beoordelen
- Meldingen binnen 6 weken afhandelen
- Initiatief in communicatie met externe partijen

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 BOMENSTRUCTUUR

BIJLAGE 2 BIJZONDERE EN HERDENKINGSBOMEN – ANNO 2012

BIJLAGE 3 TIEN GEBODEN VOOR BOUW BIJ BOMEN

BIJLAGE 4 AFWEGINGSKADER

BIJLAGE 5 OPLOSSINGEN VOOR INRICHTING

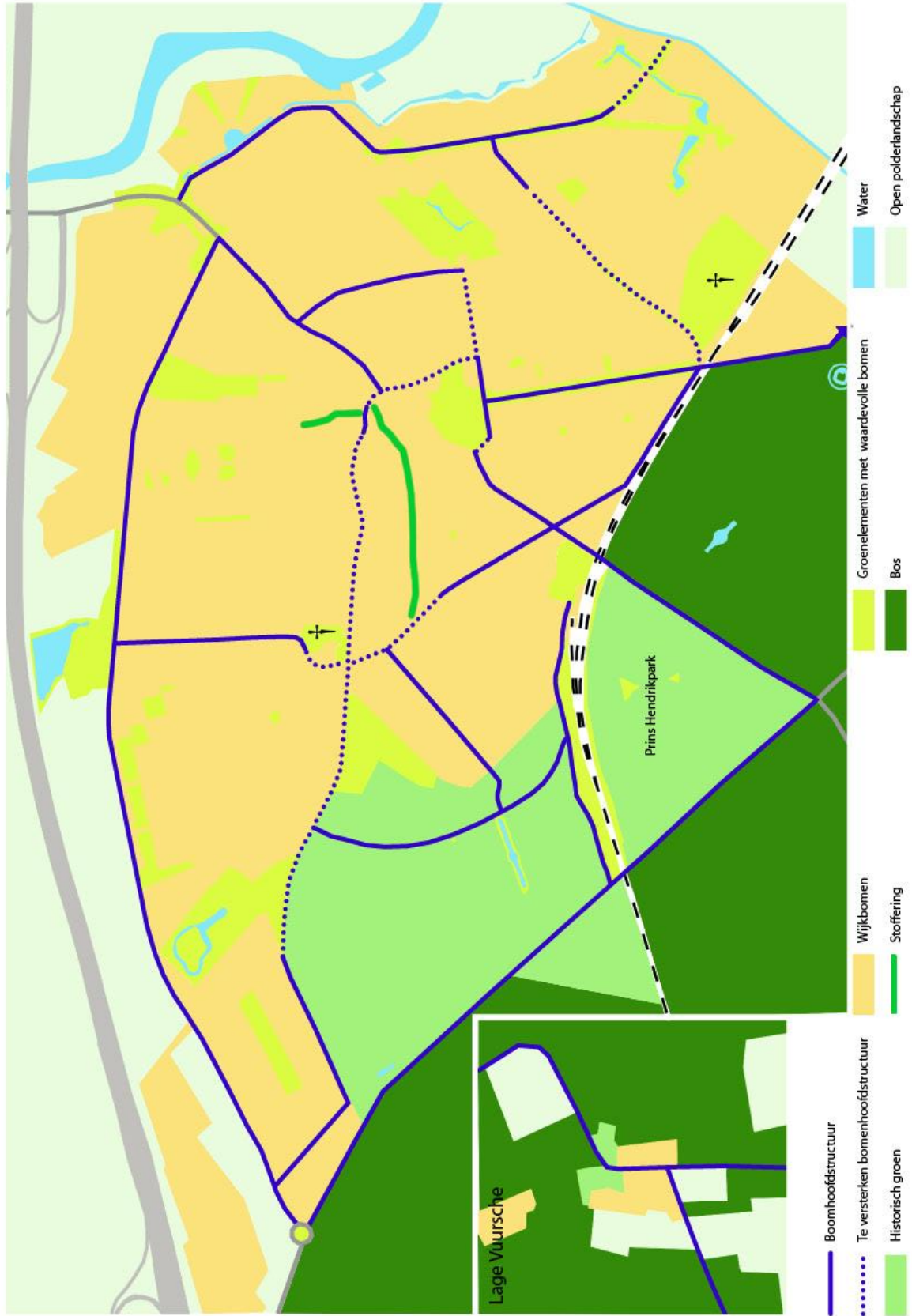
BIJLAGE 6 TOELICHTING GEDRAGSCODE FLORA- EN FAUNAWET

BIJLAGE 7 OVERZICHT VTA-GEKEURDE BOMEN

BIJLAGE 8 RELEVANTEN ARTIKELEN HUIDIGE APV

BIJLAGE 1 BOMENSTRUCTUUR

BOOMSTRUCTUURKAART BAARN & LAGE VUURSICHE

BIJLAGE 2 BIJZONDERE EN HERDENKINGSBOMEN – ANNO 2012

Koninklijke bomen

Julianalaan	Zomer eik	1920-1930 Juliana Bernhardboom
Oranjestraat	Zomer eik	Prins Willem-Alexanderboom
Javalaan	Rode beuk	4 Prinsessebomen
Pekingtuin	Linde 'Koningslinde'	Beatrixboom
Amaliaplantsoen	Linde 'Koningslinde'	2004 Prinses Catharina- Amaliaboom
Oostervijver	Linde	Prins Claus en Beatrixboom
Gemeentehuis zijde Laanstraat	Linde	Beatrix boom 25 jaar koningin (april 2005)

Bijzonder bomen

De Botter	Moeraseik	Burgemeester Miedema boom
Pekingtuin	Linde	Henk Koops boom
Gemeente huis	Plataan	

Bomen aangeplant door Stichting Mooi Baarn :

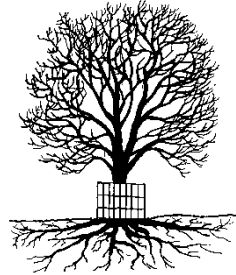
Pekingtuin bij vijver	Tulpenboom
Dalweg hoek Berkenweg	Esdoorn
Israelstraat hoek Mauvestraat	Amberboom
Stationsweg hoek Stationsplein	Linde
Eemnesserweg hoek Plataanlaan	Linde
Eemweg rotonde	Linde
Noorderlicht parkeerplaats	Moeraseik

BIJLAGE 3 TIEN GEBODEN VOOR BOUW BIJ BOMEN

1. Bescherm de stam en de wortels

bouwhekken rond de boom, tenminste ter grootte van de kroonprojectie.

Bescherm bij beperkte werkruimte in ieder geval de boomspiegel. Doe dit altijd in overleg met de boombeheerder en/of een vakkundig boomverzorger.

2. Plaats geen bouwmaterialen en geen bouwkeet onder de boom

Voertuigen of bouwketen mogen nooit (tijdelijk) op het wortelpakket geplaatst worden. De opslag van bouwmaterialen is in deze zone eveneens verboden. Dit leidt namelijk tot beschadiging van de wortels en het verdicht de bodem, wat het afsterven van wortels tot gevolg heeft.

3. Houd bouwverkeer buiten de kroonprojectie

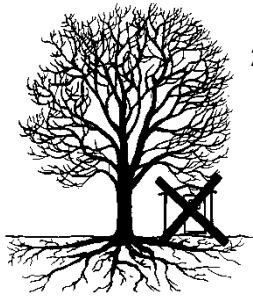
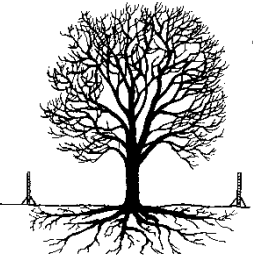
Blijf met bouwmachines uit de buurt van de bomen om bodemverdichting te voorkomen. Wanneer het onvermijdelijk is dat over de boomwortels gereden moet worden: plaats rijplaten.

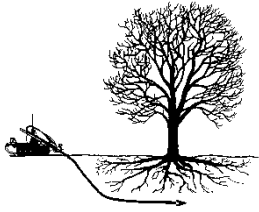
4. Verstoor de bovengrond niet

Handhaaf de bestaande maaiveldhoogte. Binnen de kroonprojectie niets ontgraven. Ophoging alleen onder de strikte voorwaarde van voldoende beluchting van de wortels.

5. Voorkom beschadiging van de wortels

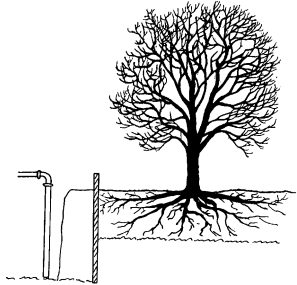
Graaf nooit machinaal binnen de kroonprojectie, maar werk zoveel mogelijk handmatig. Hak nooit wortels door van meer dan vijf centimeter dik.

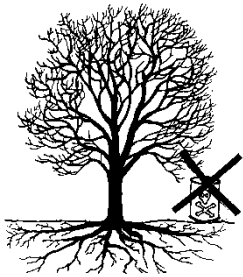
6. Leg kabels en leidingen zorgvuldig aan

Leg kabels en leidingen niet dichterbij dan twee meter langs bomen. Pas zo mogelijk sleufloze technieken toe, dat wil zeggen: gestuurd boren onder het wortelpakket door in plaats van een sleuf graven. Maak gebruik van kabelgoten en mantelbuizen.

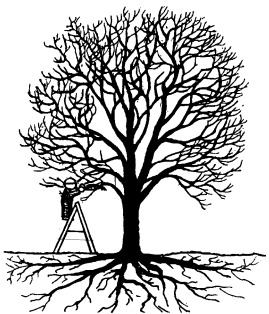
7. Houd de grondwaterstand bij de boom gelijk

Verhoging van de grondwaterstand leidt tot wortelsterfte vanwege een zuurstoftekort. Zorg bij stijging van het grondwaterniveau voor een damwand buiten de kroonprojectie of pomp het water weg. Let bij grondwaterverlaging op uitdroging. Bij noodzakelijke bronbemaling altijd damwanden plaatsen.

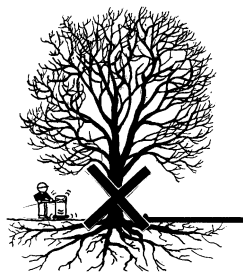
8. Houd schadelijke stoffen uit de buurt van bomen

Gooi nooit olie, cementwater, chemische stoffen, zout, zuren of kalk bij bomen.

9. Laat noodzakelijk snoeiwerk door vakkundige boomverzorgers uitvoeren

Zaag nooit zelf zomaar takken of wortels af. Alleen een deskundige kan beoordelen op welke wijze snoei verantwoord is.

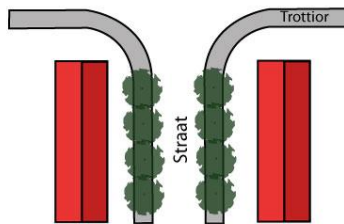
10. Plaats geen dichte verharding over de wortels

Onder beton en asfalt ontstaat een tekort aan water en zuurstof, waardoor wortels afsterven.

Overleg altijd met de boombeheerder en/of de vakkundig boomverzorgers, indien er knelpunten zijn bij het uitvoeren van deze tien geboden!

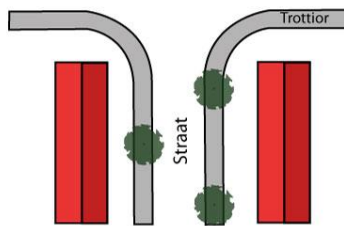
BIJLAGE 4 AFWEGINGSKADER

BIJLAGE 5 OPLOSSINGEN VOOR INRICHTING

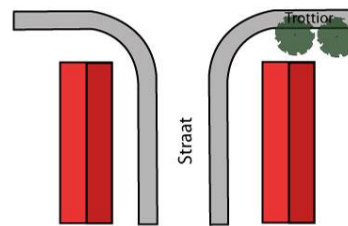

Situatie met smal wegprofiel en grote bomen.
Bomen komen niet tot volle wasdom en
geven grote kans op overlast;

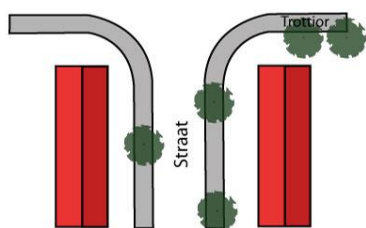
Mogelijke oplossingen:

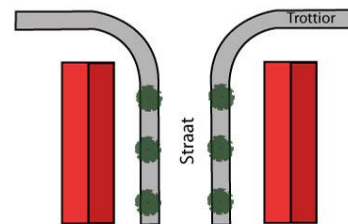
Dunnen

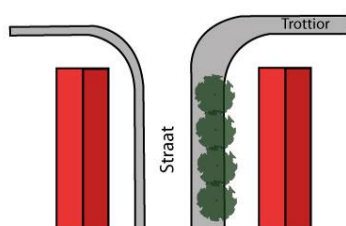
Nieuwe bomen planten op plaatsen met
voldoende ruimte.

Combinatie van beide en bomen van de 2e
orde planten (dus kleiner)

Kleinere bomen planten

Herinrichting van de straat. Bijvoorbeeld een bredere stoep
met 1 rij bomen.

BIJLAGE 6 TOELICHTING GEDRAGSCODE FLORA- EN FAUNAWET

Flora- en fauna wet kent 3 beschermingsregimes

De Flora- en faunawet beschermt inheemse (=Nederlandse) soorten, om deze in stand te houden. Een aantal soorten is bij name in de wet genoemd. Het is verboden deze soorten te verstoren, te verontrusten of te doden. Daarnaast is iedereen verplicht 'voldoende zorg in acht te nemen' voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. De beschermde soorten zijn over 3 tabellen verdeeld: tabel 1, 2 en 3. Elke tabel heeft een eigen beschermingsregime.

Beheer kan ontheffingsplichtig zijn

In de bomenstructuur kunnen beschermde soorten leven. Bijvoorbeeld vleermuizen in boomholtes en vogels in boomkruinen. Bij het beheren van de bomenstructuur kunnen deze soorten verstoord worden. Bijvoorbeeld door het kappen van een gevaarlijke boom of het snoeien van laaghangende takken. Ook deze verstoring is verboden door de Flora- en faunawet. Om de werkzaamheden toch te kunnen uitvoeren moet een ontheffing worden aangevraagd, elke keer dat een tabel 2 of 3 soort verstoord (dreigt te) wordt(en). De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag is gemiddeld vier maanden. Een ontheffing geldt voor 1 'project', voor de duur van het project. Verstoring van tabel 1 soorten valt onder een algemene vrijstelling en is niet ontheffingsplichtig.

Vrijstelling bij werken volgens gedragscode

Voor werkzaamheden die onder bestendig beheer vallen, kun je een vrijstelling van de ontheffingsplicht krijgen. Bestendig beheer en onderhoud zijn activiteiten die 'een voortzetting zijn van de praktijk die gericht is op instandhouding van de bestaand situatie'. Het gaat dan bijvoorbeeld om de begeleidings snoei van laanbeplanting. Het doorvoeren van veranderingen, zoals nieuwe werktechnieken of grootschalige maatregelen (kaalkap, omvorming), is geen bestendig beheer.

De vrijstelling geldt alleen wanneer de werkzaamheden aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode geldt voor een periode van 5 jaar, voor alle in de gedragscode genoemde werkzaamheden.

Gedragscode per project vertalen in werkprotocol

De gedragscode beschrijft de manier waarop de beheerwerkzaamheden uitgevoerd moeten worden en de periode waarin. Met deze werkwijze wordt de verstoring van aanwezige beschermde soorten zoveel mogelijk beperkt. Vervolgens moet voor elk project deze werkwijze worden uitgewerkt in een project-specifiek werkplan / plan van aanpak / werkprotocol: Op welke plek zit welk dier / groeit welke plant en hoe wordt daar

in tijd en werkzaamheden rekening mee gehouden? Meestal stelt de aannemer dit op, op basis van door de gemeente beschikbaar gestelde gegevens.

Boombeheer Baarn volgens gedragscode

Mogelijkheden boombeheer volgens gedragscode:

- a) In het boombeheerplan opnemen conform welke goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Dit wordt vertaald in de onderhoudsplannen.
- b) Eigen gedragscode opstellen voor al het bestendig beheer (dus ook ander groenonderhoud). Dit is erg veel werk.
- c) Leidraad opstellen waarin de gemeente vastlegt dat zij bij al het bestendig beheer en eventueel ook bij ruimtelijke ontwikkelingen, werkt volgens een goedgekeurde gedragscode. Vertaling van deze wens naar werkprocessen. De leidraad moet worden goedgekeurd door de gemeenteraad. De VNG heeft een modelleidraad opgesteld, die voor Baarn kan worden ingevuld. De leidraad is beschrijving van het beheerproces, waaruit blijkt dat de gemeente als opdrachtgever en als uitvoerder zorgvuldig handelt ten aanzien van beschermde soorten in haar gemeente in beleid, planvorming, werkvoorbereiding, directievoering, monitoring en evaluatie zorgvuldig omgaat met de zwaarder beschermde soorten in de gemeente.

Overzicht beschermde soorten nodig

Het werken volgens een gedragscode vergt een actueel overzicht van de verblijf- en groeiplaatsen van de zwaarder beschermde soorten in de gemeente. Daarvoor is een eenmalige inventarisatie nodig en daarna een 3 of 5 jaarlijkse (afhankelijk van de soorten) update.

Boete bij werken zonder ontheffing of gedragscode

Wanneer beheermaatregelen worden uitgevoerd die tabel 2 en 3 soorten kunnen verstoren en niet met een ontheffing of volgens een gedragscode wordt gewerkt, kan de AID bij een inspectie van de werkzaamheden een boete opleggen.

BIJLAGE 7 OVERZICHT VTA-GEKEURDE BOMEN

BIJLAGE 8 RELEVANTE ARTIKELEN HUIDIGE APV

Afdeling 3 **Het bewaren van houtopstanden**

Artikel 4:10 Begripsomschrijvingen

1. In deze afdeling wordt verstaan onder:
  - a. houtopstand: hakhout, een houtwal of een of meer bomen;
  - b. hakhout: een of meer bomen die na te zijn geveld, opnieuw op de stronk uitlopen;
  - c. dunning: velling ter bevordering van het voortbestaan van de houtopstand;
  - d. bebouwde kom: de bebouwde kom van de gemeente, vastgesteld ingevolge artikel 1, vijfde lid, van de Boswet;
  - e. iepziekte: de aantasting van iepen door de schimmel *Ophiostoma ulmi* (Buism.) Nannf. (syn. *Ceratocystis ulmi* (Buism.) C. Moreau);
  - f. iepenspintkever: het insect, in elk ontwikkelingsstadium, behorende tot de soorten *Scolytus scolytus* (F.) en *Scolytus multistriatus* (Marsh) en *Scolytus pygmaeus*.
2. In deze afdeling wordt onder vellen mede verstaan: rooien, met inbegrip van verplanten, alsmede het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging of ontsiering van houtopstand ten gevolge kunnen hebben.

Artikel 4:11 Omgevingsvergunning voor het vellen van houtopstanden

1. Het is verboden zonder vergunning van het bevoegd gezag houtopstand te vellen of te doen vellen.
2. Het verbod geldt niet voor:
  - a. bomen op gemeentegrond met een stamomtrek kleiner dan 0,50 meter, gemeten op een hoogte van 1,30 meter vanaf maaiveld;
  - b. bomen op andere dan gemeentegrond met een stamomtrek kleiner dan 0,78 meter, gemeten op een hoogte van 1,30 meter vanaf maaiveld;
  - c. de coniferen: thuja en *chamaecyparis*;
  - d. wegbeplantingen en eenrijige beplantingen op of langs landbouw gronden, beide voor zover bestaande uit niet-geknotte populieren of wilgen;
  - e. vruchtbomen en windschermen om boomgaarden;
  - f. fijnsparren, niet ouder dan 12 jaar, bestemd om te dienen als kerstbomen en geteeld op daarvoor in het bijzonder bestemde terreinen;
  - g. kweekgoed;
  - h. houtopstand die bij wijze van dunning moet worden geveld;

- i. houtopstand die deel uitmaakt van als zodanig bij het Bosschap geregistreerde bosbouwondernemingen en gelegen is buiten een bebouwde kom, tenzij de houtopstand een zelfstandige eenheid vormt die:
  - 1. ofwel geen grotere oppervlakte beslaat dan 10 are;
  - 2. ofwel bestaat uit rijbeplanting van niet meer dan 20 bomen, gerekend over het totale aantal rijen;
- j. houtopstand die moet worden geveld krachtens de Plantenziektewet of krachtens een aanschrijving of een last van het bevoegd gezag, zulks onverminderd het bepaalde in artikel 4:12C.

Artikel 4:12
Aanvraag vergunning

- 1. De vergunning moet worden aangevraagd door of namens dan wel met toestemming van degene die krachtens zakelijk recht of door degene die krachtens publiekrechtelijke bevoegdheid gerechtigd is over de houtopstand te beschikken.
- 2. Wanneer het bureau LASER aan het bevoegd gezag een afschrift heeft toegezonden van de ontvangstbevestiging als bedoeld in artikel 2 van de Boswet, beschouwt het bevoegd gezag dit afschrift mede als een vergunningaanvraag.

Artikel 4:12A
Weigeringsgronden

De vergunning kan worden geweigerd op grond van:

- a. de natuurwaarde van de houtopstand;
- b. de landschappelijke waarde van de houtopstand;
- c. de waarde van de houtopstand voor stads- en dorps schoon;
- d. de beeldbepalende waarde van de houtopstand;
- e. de cultuurhistorische waarde van de houtopstand;
- f. de waarde voor de leefbaarheid van de houtopstand.

Artikel 4:12B
Bijzondere vergunningsvoorschriften

- 1. Tot de aan de vergunning te verbinden voorschriften kan behoren het voorschrift dat binnen een bepaalde termijn en overeenkomstig de door het bevoegd gezag te geven aanwijzingen moet worden herplant.
- 2. Wordt een voorschrift als bedoeld in het eerste lid gegeven, dan kan daarbij tevens worden bepaald binnen welke termijn na de herbeplanting en op welke wijze niet-geslaagde beplanting moet worden vervangen.

3. Een vergunning wordt verleend onder de standaardvoorwaarde van feitelijk niet-gebruik tot het moment dat:
  - a. de bezwaartermijn voor derden is verstreken zonder dat bezwaar is ingediend;
  - b. beslist is op het bezwaar van derden en geen verzoek tot voorlopige voorziening is gedaan;
  - c. beslist is op een verzoek om een voorlopige voorziening.

Artikel 4:12C

Herplant-/instandhoudingsplicht

1. Indien houtopstand waarop het verbod tot vellen als bedoeld in deze afdeling van toepassing is, zonder vergunning van het bevoegd gezag is geveld dan wel op andere wijze tenietgegaan, kan het bevoegd gezag aan de zakelijk gerechtigde van de grond waarop zich de houtopstand bevond dan wel aan degene die uit anderen hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen te herbeplanten overeenkomstig de door zijn te geven aanwijzingen binnen een door hem te stellen termijn.
2. Wordt een verplichting als bedoeld in het eerste lid opgelegd, dan kan daarbij worden bepaald binnen welke termijn na de herbeplanting en op welke wijze niet geslaagde beplanting moet worden vervangen.
3. Indien houtopstand waarop het verbod tot vellen als bedoeld in deze afdeling van toepassing is, ernstig in het voortbestaan wordt bedreigd, kan het bevoegd gezag aan de zakelijk gerechtigde van de grond waarop zich de houtopstand bevindt dan wel aan degene die uit anderen hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen om overeenkomstig de door hem te geven aanwijzingen binnen een door hen te stellen termijn voorzieningen te treffen, waardoor die bedreiging wordt weggenomen.
4. Degene aan wie een verplichting als bedoeld in het eerste tot en met derde lid is opgelegd, alsmede zijn rechtsopvolger, is verplicht daaraan te voldoen.

Artikel 4:12D

Schadevergoeding

Indien en voor zover blijkt dat een belanghebbende door de toepassing van artikel 4:11, artikel 4:12B of artikel 4:12C, schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te komen en waarvan de vergoeding niet anderszins is verzekerd, kent het bevoegd gezag hem op zijn verzoek een naar billijkheid te bepalen schadevergoeding toe.

Artikel 4:12E

Bestrijding iepziekte

1. Indien zich op een terrein een of meer iepen bevinden die naar het oordeel van het bevoegd gezag gevaar opleveren voor verspreiding van de iepziekte of voor vermeerdering van iepenspinkevers, is de rechthebbende, indien hij daartoe door het college is aangeschreven, verplicht binnen de bij de aanschrijving vast te stellen termijn:
  - a. indien de iepen in de grond staan, deze te vellen;

- b. de iepen te ontschorsen en de schors te vernietigen;
  - c. of de niet-ontschorste iepen of delen daarvan te vernietigen of zodanig te behandelen dat verspreiding van de iepziekte wordt voorkomen.
2. Het is verboden gevelde iepen of delen daarvan, met uitzondering van geheel ontschorst iepenhout en iepenhout met een doorsnede kleiner dan 4 cm, voorhanden of in voorraad te hebben of te vervoeren. Het bevoegd gezag kan ontheffing verlenen van dit verbod.